

- rolnej i przeznaczonych na inne cele oraz zagospodarowywanie gruntów o niskiej przydatności rolniczej);
4. dostosowanie do naturalnego biologicznego potencjału gleb kierunków i intensywności produkcji;
 5. podnoszenie jakości i struktury gleb poprzez wykorzystanie kompostu;
 6. ochrona i wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych spełniających rolę przeciwoerozyjną;
 7. kształtowanie struktury upraw przeciwdziałającej erozji i pogarszaniu się jakości gleb oraz przeciwdziałanie zakwaszaniu;
 8. upowszechnienie zasad dobrej praktyki rolniczej;
 9. intensyfikacja działań dla propagowania zachęt i zasad dla rozwoju rolnictwa proekologicznego na glebach słabych (klasy V i VI), dla produkcji zdrowej i czystej żywności.

5.4. Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych

Racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi jest jednym z podstawowych warunków zrównoważonego rozwoju. Uwzględniając to założenie określono cel ekologiczny:

Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych.

W celu osiągnięcia w/w celu określono kierunki działań ekologicznych:

- racjonalizacja użytkowania wody.
- zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji.
- zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych

Realizacja określonych celów i kierunków ekologicznych powinna być realizowana przez konkretne zadania ekologiczne.

5.4.1. Racjonalizacja użytkowania wody

Racjonalizacją użytkowania wody powinny być objęte wszystkie działy gospodarki korzystające z zasobów wody. Konieczne jest zatem w najbliższej przyszłości ograniczenie zużycia wody przede wszystkim w przemyśle i rolnictwie oraz ograniczenie strat związanych z jej rozprowadzaniem.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działań to:

1. wprowadzenie normatywów zużycia wody w wodochłonnych dziedzinach produkcji w oparciu o zasadę stosowania najlepszych dostępnych technik – BAT;
2. ustalenie normatywnych wskaźników zużycia wody w gospodarce komunalnej stymulujących jej oszczędzanie;
3. ograniczenie wykorzystywania wód podziemnych do celów przemysłowych (poza przemysłem spożywczym i niektórymi specjalnymi działami produkcji);
4. wspieranie finansowe zakładów realizujących plany racjonalnego gospodarowania wodą (np. wprowadzające zamknięte obiegi wody).

5.4.2. Zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji

Działanie to jest jednym z najważniejszych w polityce ekologicznej państwa, gdyż prowadzi do likwidacji zanieczyszczeń, uciążliwości i zagrożeń u „źródła”.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. wprowadzenie powiatowych wskaźników materiałochłonności i odpadowości produkcji. Rozwiązanie to powinno zmobilizować zakłady przemysłowe istniejące na terenie powiatu do stosowania technologii odpowiadających wyznaczonym lokalnym normom i

- bardziej przyjaznych środowisku (zmniejszenie strumienia wytwarzanych odpadów, zwiększenie ponownego wykorzystania surowców odpadowych, rozdzielanie strumienia odpadów);
2. wprowadzenie ograniczeń dotyczących możliwości składowania odpadów z przemysłu ze wskazaniem właściwej metody ponownego wykorzystania bądź unieszkodliwiania;
 3. wprowadzenie nowych małoodpadowych technologii;
 4. wprowadzenie bodźców ekonomicznych dla przedsięwzięć proekologicznych (ulgi podatkowe, możliwość współfinansowania, itp.).

5.4.3. Zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych

W polityce energetycznej państwa przewiduje się zmniejszenie w 2010 r. zużycia energii na jednostkę krajowego produktu o 25% w stosunku do 2000 r. Zakłada się ponadto w 2010 r. osiągnięcie poziomu 7,5% udziału energii odnawialnej w całkowitym zużyciu energii pierwotnej. Poziom ten ma być osiągnięty poprzez odpowiednie wykorzystanie zasobów biomasy, energii wody i wiatru, słońca, wód geotermalnych oraz biogazu z odpadów.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. opracowanie i wdrożenie przez gminę (zgodnie z Prawem Energetycznym) planów zaopatrzenia w energię. Dokument ten powinien określać rozwiązania w tym przedmiocie na obszarze gminy z uwzględnieniem zasady ochrony środowiska;
2. wprowadzenie energooszczędnych technologii i urządzeń w przemyśle i energetyce oraz podniesienie ich sprawności;
3. poprawa parametrów energetycznych budynków - termorenowacja (dobór otworów drzwiowych i okiennych o niskim współczynniku przenikalności cieplnej, właściwa izolacja termiczna ścian - ocieplenie budynków, lokalizacja nowych obiektów zgodnie z naturalną (cieplejszą), kierunkową orientacją stron świata;
4. stosowanie indywidualnych liczników ciepła;
5. zwiększenie udziału energii otrzymywanej z surowców odnawialnych w całkowitym zużyciu energii. Na terenie gminy można to osiągnąć przez odpowiednie wykorzystanie przede wszystkim zasobów biomasy (słoma, drewno, wierzba).

5.5. Ochrona przed hałasem

Zgodnie z Prawem Ochrony Środowiska (Dział V, art. 112), „ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, między innymi poprzez utrzymanie hałasu poniżej poziomu dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie oraz przez zmniejszenie poziomu hałasu, co najmniej do dopuszczalnego w przypadku gdy jest on dotrzymany”.

Uwzględniając założenia ochrony przed hałasem określono cel ekologiczny:

Zminimalizowanie uciążliwego hałasu w środowisku

W celu jego osiągnięcia określono kierunki działań ekologicznych:

- Ochrona przed hałasem komunikacyjnym.
- Ochrona przed hałasem przemysłowym.

Realizacja określonych celów i kierunków ekologicznych powinna być realizowana przez konkretne zadania ekologiczne.

5.5.1. Ochrona przed hałasem komunikacyjnym

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. dokonanie rozpoznania klimatu akustycznego (sporządzenie map akustycznych) ze wskazaniem terenów szczególnie narażonych na emisję hałasu;
2. eliminowanie ruchu tranzytowego z obszarów o gęstej zabudowie np. budowę obwodnic;
3. modernizacja i budowa dróg (budowa obwodnic, optymalizacja przebiegu tras komunikacyjnych oraz optymalizacja płynności ruchu);
4. wspieranie inwestycji ograniczających ujemny wpływ hałasu, mianowicie: budowy ekranów akustycznych i tworzenia pasów zwartej zieleni ochronnej, a także izolacji budynków (np. wymiana okien);
5. integrowanie planów zagospodarowania przestrzennego z problemami zagrożenia hałasem.

5.5.2. Ochrona przed hałasem przemysłowym

Poziom emisji hałasu ze źródeł przemysłowych jest porównywalny z emisją ze środków transportu, jednak na jego oddziaływanie jest narażona mniejsza liczba mieszkańców. Często przyczyną złego klimatu akustycznego wokół zakładów przemysłowych jest ich niewłaściwa lokalizacja w stosunku do obiektów sąsiadujących.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. systematyczna kontrola zakładów przemysłowych, zwłaszcza tych zlokalizowanych w pobliżu jednostek osadniczych lub na ich terenie;
2. egzekwowanie w zakładach zmian technologicznych w przypadku przekroczeń emisji hałasu (stosowania obudów dźwiękochłonnych, ekranów oraz tłumików akustycznych);
3. wyznaczenie stref ochronnych wokół zakładów przemysłowych, w obrębie których nie należy lokalizować budynków mieszkalnych;
4. tworzenie pasów zwartej zieleni ochronnej wokół zakładów.

5.6. Gospodarka odpadami

Minimalizacja ilości odpadów kierowanych do unieszkodliwiania na składowisku oraz ograniczenie ich negatywnego wpływu na środowisko.

Zagadnienia związane z gospodarką odpadami zostały dokładnie omówione w Planie Gospodarki Odpadami.

5.7. Zasoby przyrodnicze

Ochrona zasobów przyrody ma prowadzić do zachowania istniejącego jej stanu (różnorodności gatunkowej) oraz stwarzania warunków do jak najlepszego rozwoju.

Uwzględniając konieczność ochrony zasobów przyrody określono cel ekologiczny:

Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem georóżnorodności i bioróżnorodności, w tym wzrost lesistości gminy

W celu osiągnięcia w/w celu określono kierunki działań ekologicznych:

- Integracja aspektów ekologicznych z planowaniem przestrzennym.
- Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt.
- Ochrona lasów.
- Edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody.

Realizacja określonych celów i kierunków ekologicznych powinna być realizowana przez konkretne zadania ekologiczne.

5.7.1. Integracja aspektów ekologicznych z planowaniem przestrzennym

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. objęcie ochroną walorów krajobrazowych terenów otwartych w gminie, degradowanych zabudową chaotyczną i rozproszoną oraz chaosem optycznym.

5.7.2. Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt

Celem ochrony gatunkowej jest zabezpieczenie dziko występujących gatunków zwierząt szczególnie rzadkich i zagrożonych wyginięciem oraz zachowanie różnorodności gatunkowej.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

2. opracowania planów ochrony siedlisk gatunków, które są zagrożone;
3. bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych;
4. przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej, celem wskazania cennych przyrodniczo siedlisk, które należy chronić;
5. określenie potrzeb w zakresie reintrodukcji roślin i zwierząt;
6. ochrona naturalnych siedlisk, stanowisk chronionych gatunków roślin i zwierząt, wykorzystywanie inwentaryzacji przyrodniczych w planie zagospodarowania przestrzennego miasta.
7. wprowadzanie przez władze gminy na jej terenie indywidualnych form ochrony przyrody, jeżeli wojewoda uprzednio nie wprowadził tych form. Kompetencje władz gminy dotyczą uznania za pomnik przyrody, użytek ekologiczny, stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej i zespół przyrodniczo-krajobrazowy.

5.7.3. Ochrona lasów

Istniejące na terenie gminy obszary leśne wymuszają podjęcie zdecydowanych działań ochronnych istniejących zasobów w celu zachowania ich funkcji (przyrodniczej, społecznej i gospodarczej).

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. prowadzenie stałego monitoringu środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (choroby, szkodniki);
2. opracowanie i wdrożenie gminnego planu zwiększenia lesistości;
3. prowadzenie zalesiania równoległe z działaniami prowadzącymi do zróżnicowania struktury gatunkowej lasów i poprawy struktury wiekowej drzewostanów;
4. zalesianie leżących odłogiem oraz słabych bonitacyjnie użytków rolnych;
5. stworzenie systemu zachęcającego rolników do zalesiania nieużytków będących ich własnością;
6. szkolenie prywatnych właścicieli lasów na temat prawidłowych zasad gospodarki leśnej;
7. zwiększenie nadzoru nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa;
8. wprowadzenia takiej organizacji ruchu turystycznego i urządzeń turystycznych w lasach, aby turystyka i rekreacja nie kolidowały w spełnianiu przez lasy funkcji ekologicznych, produkcyjnych i poprodukcyjnych;

5.8. Edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody

Do zadań szczegółowych edukacji ekologicznej zaliczono: uświadamianie, informowanie, kształtowanie postaw, rozwijanie kompetencji i bezpośrednie uczestnictwo w rozwiązywaniu problemów środowiskowych. Celem edukacji ekologicznej powinno być:

- nauczanie podstaw ekologicznie zrównoważonego gospodarowania środowiskiem i sposobów jego ochrony;

- pobudzenie do twórczego, innowacyjnego działania, zmierzającego do oszczędnego korzystania z zasobów przyrody i maksymalnej ich ochrony;
- zaszczepienie potrzeby przestrzegania norm i zakazów ekologicznych w postępowaniu zarówno jednostek, jak i grup lub całych społeczności oraz potrzeby przeciwstawiania się zachowaniom zagrażającym środowisku;
- kształtowanie nawyków kultury ekologicznej oraz poczucia moralnej i obywatelskiej odpowiedzialności za ochronę dóbr przyrody;
- wdrożenie umiejętności interdyscyplinarnego myślenia i rozumowania, nauczanie postrzegania zależności między stanem środowiska a jednostką życia każdej jednostki ludzkiej i całych społeczeństw;
- kształtowanie międzynarodowej solidarności w dziedzinie ochrony środowiska;
- upowszechnianie zagadnień ekologii i ochrony środowiska w społeczeństwie, w różnych jego grupach zawodowych, społecznych, wiekowych;
- informowanie społeczeństwa i władzy o problemach i zjawiskach, uświadamianie stopnia zagrożeń, odpowiedzialności, możliwości wpływania;
- kształcenie w dziedzinie ekologii rolników, lekarzy, młodzieży, radnych;
- propagowanie nowych wzorów życia, pracy, wypoczynku, innych zasad korzystania ze środowiska naturalnego.

Gmina Strzegowo ma sprzyjające warunki do rozwoju turystyki i rekreacji, co może stanowić potencjalne zagrożenie dla terenów przyrodniczych. Kolejnym zagrożeniem jest intensywna gospodarka rolna oraz zabudowa mieszkaniowa o nieregulowanej gospodarce ściekowej oraz odpadowej. Z tego względu ważnym zadaniem będzie wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Cel ekologiczny:

Przez wiedzę i edukację do zrównoważonego rozwoju

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. promowanie zachowań związanych z codziennym bytowaniem mieszkańców zgodnym z zasadami ochrony krajobrazu i przyrody;
2. edukacja ekologiczna społeczeństwa na temat wykorzystania proekologicznych nośników energii i szkodliwości spalania materiałów odpadowych (szczególnie tworzyw sztucznych);
3. rygorystyczne przestrzeganie wymagań ochrony przyrody w ramach funkcjonowania obiektów turystycznych i rekreacyjnych, budownictwa mieszkaniowego oraz prowadzenia działalności gospodarczej i rolniczej;
4. rozwój przyrodniczych ścieżek dydaktycznych;
5. włączenie w akcję edukacji ekologicznej proekologicznych organizacji pozarządowych.

5.9. Harmonogram realizacji zadań ekologicznych

Wyznaczone cele ekologiczne i kierunki działań, jakie należy podjąć w zakresie ochrony środowiska na terenie gminy Strzegowo, stanowią podstawę do realizacji konkretnych zadań na przestrzeni kilkunastu lat.

Z uwagi na szeroki zakres przedsięwzięć koniecznych do osiągnięcia wyznaczonych celów, spośród wszystkich zadań ekologicznych wybrano kilka, które należy realizować w pierwszej kolejności. Ich zestawienie stanowi krótkoterminowy harmonogram - plan operacyjny Programu Ochrony Środowiska na lata 2004-2007.

Część pozostałych zadań ekologicznych będzie realizowana w okresie długoterminowym w ramach długoterminowego harmonogramu - planu operacyjnego Programu Ochrony Środowiska na lata 2008-2015.

W obu harmonogramach - planach operacyjnych dla gminy poszczególnym celom strategicznym i im kierunkom działań przyporządkowano konkretne zadania priorytetowe z określeniem czasu ich realizacji i instytucje, które powinny je realizować lub współrealizować.

Z uwagi na specyfikę niektórych zadań np. edukacja ekologiczna, czy zadania kontrolne będą one realizowane zarówno w ramach harmonogramu krótko jak i długoterminowego.

Pozostałe zadania ekologiczne nie ujęte w żadnym z harmonogramów, a zamieszczone w części opisowej dotyczącej polityki ekologicznej, stanowią dla gminy dodatkową bazę możliwości realizacyjnych w ramach opracowanego Programu Ochrony Środowiska. Ich ewentualne wprowadzenie do harmonogramu może nastąpić na etapie przewidzianej Prawem ochrony środowiska (art. 14 ust. 2), po czteroletniej weryfikacji polityki ekologicznej państwa. Bowiem w takim samym cyklu założono przyjmowanie kolejnych etapów realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Strzegowo.

5.10. Nakłady inwestycyjne na realizację zadań w zakresie ochrony środowiska w gminie Strzegowo

Tabela 35. Wielkość i struktura nakładów inwestycyjnych, poniesionych przez samorząd lokalny, na ochronę środowiska w gminie Strzegowo w latach 1999-2002

Gmina Strzegowo									
Lp.	lata wyszczególnienie	1999		2000		2001		2002	
		[tys zł]	[%]	[tys zł]	[%]	[tys zł]	[%]	[tys zł]	[%]
1	Gosp. wodno-ściekowa (2+3)	665	95,7	1900	90,8	1212	80,2	1447	92,0
2	Oczyszcz. ścieków i kanalizacje	400	57,5	1700	81,2	596	39,4	959	61,0
3	Ujęcia wody i wodociągi	265	38,2	200	9,6	616	40,8	488	31,0
4	Gospodarka odpadami (5+6)	30	4,3	25	1,2	30	2,0	35	2,2
5	Składowiska odpadów	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Zbiórka odpadów komunalnych	30	4,3	25	1,2	30	2,0	35	2,2
7	Ochrona powierzchni ziemi (8+9)	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Likwidacja wysypisk odpadów	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Ochrona przed erozją	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Ochrona przyrody (11+12)	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Zalesianie	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Pomniki przyrody	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Ochrona powietrza (14+15)	-	-	168	8,0	269	17,8	90	5,7
14	Modernizacja kotłowni	-	-	168	8,0	269	17,8	90	5,7
15	Termomodernizacja budynków	-	-	-	-	-	-	-	-
16	Ogółem (1+4+7+10+13)	695	100	2093	100	1511	100	1572	100

Źródło: Starostwo Powiatowe

Tabela 36. Pomoc finansowa udzielona gminie Strzegowo ze środków WFOŚiGW w Warszawie na zadania z zakresu ochrony środowiska realizowane w latach 2000-2001

Gmina	Inwestor	Przedsięwzięcie	Umowa	
			pożyczka	dotacja
Rok 2001				
Strzegowo	Gmina	Umorzenie pożyczki nr 18/98/P - kotłownia		60.000
Strzegowo	Gmina	Kanalizacja w Unierzyżu	325.000	
Strzegowo	Gmina	Wodociąg Strzegowo-Wieś-Strzegowo Osada	200.000	
Strzegowo	Gmina	Umorzenie pożyczki nr 282/2000/OW/P – kanalizacja		300.000
Strzegowo	Gmina	Umorzenie pożyczki nr 65/2000/OA/P – kotłownia		50.000
Strzegowo	Gmina	Termomodernizacja w SP w Strzegowie – wymiana stolarki okiennej	90.000	
Strzegowo	Gmina	Termomodernizacja w SP w Niedzborzu – wymiana stolarki okiennej	87.000	
Rok 2000				
Strzegowo	Gmina	Kotłownia w SP w Niedzborzu	100.000	
Strzegowo	Gmina	Kanalizacja w Niedzborzu I etap	600.000	
Strzegowo	Gmina	Kanalizacja w Niedzborzu II etap	450.000	

Tabela 37 . Nakłady inwestycyjne w gminie Strzegowo w latach 1999-2003 (PFOŚ Mława)

Lp.	Wyszczególnienia	1999	2000	2001	2002	2003
	UG Strzegowo	10 000	5 600	-	10 000	-

Tabela 38. Harmonogram realizacyjny Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Strzegowo na lata 2004-2007

Cele	Priorytety	Zadania	Lata realizacji	Jednostka realizacyjna	Jednostka koordynująca	Źródła finansowania
Zapewnienie wysokiej jakości powietrza w klasie A oraz dalsza redukcja emisji pyłów i gazów	Ograniczenie emisji w sektorze komunalnym i przemysłowym, celem osiągnięcia klasy A jakości powietrza	eliminowanie węgla jako paliwa w kotłowniach lokalnych i gospodarstwach domowych oraz w kotłowniach, małych i średnich zakładach przemysłowych, rzemieślniczych i usługowych, rozpowszechnienie stosowania drewna, trocin, wierzby energetycznej czy gazu promowanie nowych nośników energii ekologicznej pochodzących ze źródeł odnawialnych – energia słoneczna, wody geotermalne	działanie ciągłe	właściciele i zarządcy budynków + zakłady przemysłowe	Gmina Starostwo	środki własne jednostek realizujących WFOŚ, NFOŚ, kredyty BOŚ
			do 2007	organizacje pozarządowe, Gmina	Starostwo	środki własne jednostek realizujących, dotacje gminy i funduszy, NFOŚ, WFOŚ, PFOŚ
		centralizacja uciepłwienia prowadząca do likwidacji małych kotłowni i indywidualnych palenisk domowych	działanie ciągłe	Gmina, zakłady energetyki ciepłej	Starostwo	środki własne jednostek realizujących, środki NFOŚ, WFOŚ, kredyty komercyjne
		wsparcie finansowe dla mieszkańców zmieniających ogrzewanie węglowe na bardziej ekologiczne i wykonujących inwestycje termomodernizacyjne	działanie ciągłe	właściciele obiektów	Starostwo	środki własne, kredyty BOŚ, fundusz termomodernizacyjny
		termomodernizacja obiektów użyteczności publiczne	do 2007	Gmina, Starostwo, właściciele budynków	Starostwo	środki własne właścicieli budynków, kredyty BOŚ, fundusz termomodernizacyjny

		edukacja ekologiczna społeczeństwa na temat wykorzystania proekologicznych nośników energii i szkodliwości spalania materiałów odpadowych (szczególnie tworzyw sztucznych)	działanie ciągłe	Gmina, organizacje pozarządowe	Starostwo	środki własne jednostek realizujących, dotacje gminy i funduszy, WFOŚ, PFOŚ
		realizacja źródeł energii odnawialnej: wodnej lub odpadowej m.in. biogazu	działanie ciągłe	właściciele i zarządcy budynków + zakłady przemysłowe	Gmina Starostwo	środki własne jednostek realizujących, środki NFOŚ, WFOŚ, kredyty BOŚ, program ERUPT
	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych	budowa urządzeń ograniczających emisję pyłów i gazów z istniejących instalacji przemysłowych	2007	zakłady przemysłowe	Starostwo	środki własne zakładów, kredyty komercyjne, WFOŚ, NFOŚ, BOŚ
		bieżąca modernizacja dróg i ciągów komunikacyjnych	działanie ciągłe	zarządcy dróg Gmina	Starostwo	GDDKiA, ZDW, Starostwo Powiatowe, gmina
		opracowanie koncepcji gospodarki wodno-ściekowej gminy będących podstawą do podejmowania dalszych przedsięwzięć w tym zakresie	2004	Gmina	Starostwo	środki własne gminy
	Zarządzanie zasobami wodnymi	Budowa zbiornika wodnego na rzece Wkrze;	2010	Gmina	Gmina Starostwo	Środki własne gminy i starostwa, śr. pomoc. UE
Zapewnienie wystarczającej ilości wody o odpowiedniej jakości użytkowej, racjonalizacja zużycia wody oraz ochrona przed powodzią		wprowadzenie zintegrowanego systemu zarządzania zasobami wodnymi, obejmującego wody podziemne i powierzchniowe na terenie miasta	2005	RZGW, Gmina	Starostwo	środki własne gminy, RZGW

Ochrona wód	rozbudowa sieci wodociągowej na obszarze gminy	działanie ciągłe	Gmina	Starostwo	środki własne gminy, WFOŚ, program rolno-środowiskowy UE, środki własne mieszkańców
	sukcesywna wymiana i renowacja wyeksploatowanych odcinków sieci wodociągowej	działanie ciągłe	Gmina, zakład wodociągów i kanalizacji	Starostwo	środki własne gminy,
	minimalizacja strat wody na przesyłce wody wodociągowej (przewody magistralne i lokalne);	działanie ciągłe	Gmina, zakład wodociągów i kanalizacji	Starostwo	środki własne gminy, WFOŚ,
	ustanowienie stref ochrony wokół ujęć wód	działanie ciągłe	Gmina	Starostwo	środki własne starostwa i gminy, środki pomocowe
	objęcie faktyczną ochroną prawną na drodze rozporządzenia obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych	2005	Gmina Starosta	Starostwo	środki własne gminy
	egzekwowanie zasad użytkowania terenu w strefach ochronnych ujęć wód podziemnych zgodnie z przepisami szczególnymi	działanie ciągłe	Gmina Starosta	Starostwo	środki własne gminy
	przeprowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnych propagujących optymalizację zużycia wody przez indywidualnych użytkowników	2006	Gmina, organizacje pozarządowe	Starostwo	środki własne gminy PFOŚ, WFOŚ

		2007	Gmina Starostwo	Starostwo	środki własne gminy, NFOŚ, WFOŚ
	wspieranie działań podmiotów gospodarczych w zakresie racjonalnego gospodarowania wodą, w tym eliminowanie nieuzasadnionego wykorzystania wód podziemnych do celów przemysłowych (przez branże inne niż np. przemysł spożywczy i farmaceutyczny), oraz przez wprowadzenie zamkniętego obiegu wody w przemyśle				
	optymalizacja wykorzystania oraz modernizacja oczyszczalni ścieków (w celu spełnienia wymagań obowiązującego prawa oraz dyrektyw UE w terminie do 2014 r. zgodnie z Dyrektywą Wodno-Ściekową Unii Europejskiej;	2007	Gmina	Starostwo	środki własne gminy, środki pomocowe UE, WFOŚ, NFOŚ
	budowa oczyszczalni przyzgodowych na terenach, gdzie budowa sieci kanalizacji sanitarnej jest nieopłacalna z przyczyn ekonomicznych, bądź bardzo trudna do realizacji ze względów technicznych (ukształtowanie terenu), wsparcie finansowe dla mieszkańców realizujących oczyszczalnie przyzgodowe	działania ciągłe	właściciele nieruchomości	Gmina Starosta	środki własne, środki własne gminy, środki pomocowe UE, NFOŚ, WFOŚ
	zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń, a szczególnie stężeń substancji biogennych w ściekach odprowadzanych z istniejących oczyszczalni;	2007	Gmina	Starostwo	środki własne gminy, środki pomocowe UE, NFOŚ, WFOŚ

		zewidencjonowanie wszystkich zbiorników bezodpływowych i zintensyfikowanie ich kontroli technicznej oraz częstotliwości opróżniania	2005	Gmina	Starostwo	środki własne gminy,
		udział w opracowaniu i sukcesywne wdrażanie programów ochrony wód powierzchniowych w układzie zlewniowym rzek	2005	Gmina, RZGW	Starostwo	środki własne gminy, RZGW
		stopniowe ograniczanie negatywnego wpływu na środowisko zanieczyszczeń obszarowych (pozostałości chemicznych środków ochrony roślin oraz nawozów) i punktowych (składowiska obornika) pochodzących z działalności rolniczej	2006	Gmina, właściele nieruchomości	Starostwo	środki własne gminy i właścicieli nieruchomości, WFOŚ
		preferowanie użytkowania łąkowego oraz kształtowanie pasów roślinności wzdłuż cieków wodnych	działanie ciągłe	Gmina, RZGW	Starostwo	środki własne gminy, WFOŚ, RZGW

		przeciwdziałanie zanieczyszczeniu wód podziemnych poprzez: inwentaryzację i klasyfikację istniejących źródeł zanieczyszczeń (przemysłowych, komunalnych, komunikacyjnych, rolnych) szczególnie w obrębie obszarów wymagających szczególnej ochrony (GZWP, ujęcia wód, wody mineralne ze strefami ochronnymi), a w efekcie likwidację lub ograniczenie niekorzystnych oddziaływań oraz wprowadzenie lokalnego monitoringu na koszt właścicieli obiektów stanowiących zagrożenie dla wód podziemnych (zasada zanieczyszczający płaci)	2006	Gmina, WIOŚ	Starostwo	środki własne gminy, WIOŚ, środki własne właścicieli budynków
		ustalenie zasad nawożenia gleb oraz stosowania środków ochrony roślin na terenach rolnych i leśnych	2005	Gmina, MODR	Starostwo	środki własne gminy i MODR
		systematyczną kontrolę obiektów o największym zagrożeniu dla wód podziemnych	działanie ciągłe	WIOŚ	Starostwo	środki własne WIOŚ
		opracowanie indywidualnych planów gospodarowania dla poszczególnych cieków i ich odcinków, uwzględniających potrzeby konsumpcji wody, zabezpieczenia przeciwpowodziowego i ochrony przyrody	2006	Gmina, RZGW	Starostwo	środki własne gminy i RZGW

	zachowanie lub wprowadzenie stref buforowych (lasy i zarośla łęgowe, mokradła, łąki) przy dnach dolin lub łóżykach potoków w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń obszarowych i komunikacyjnych	działanie ciągłe	Gmina, RZGW, właściciele nieruchomości	Starostwo	środki własne gminy, RZGW, WFOŚ
	stosowanie regulacji koryt oraz zabudowy hydrotechnicznej cieków sprzyjającej samooczyszczaniu się wód oraz rozwojowi charakterystycznych dla danego siedliska biocenoz wodnych i przybrzeżnych	działania ciągłe	Gmina, RZGW	Starostwo	środki własne gminy, RZGW, WFOŚ
Ochrona przeciwpowodziowa i retencja wodna	opracowanie programu przeciwpowodziowego dla gminy z uwzględnieniem zasad działalności odpowiednich służb wojewódzkich i samorządowych powiatu	do 2005	RZGW jednostki naukowo-badawcze, Starostwo	Starostwo	środki własne jednostek realizujących
	opracowania niezbędnych dokumentów stanowiących miarodajną informację i rzetelną podstawę dla prac planistycznych, w tym dla planowania przestrzennego	do 2005	Gmina, RZGW	Starostwo	środki własne jednostek realizujących
	budowa zbiornika wodnego na rzece Wkrze	do 2010	Gmina, RZGW	Gmina Starostwo	środki własne jednostek realizujących, środki pomocowe UE, WFOŚ, NFOŚ
	systematyczna kontrola oraz konserwacja urządzeń wodnych	działanie ciągłe	RZGW, Gmina	Starostwo	środki własne jednostek realizujących

		inwentaryzacja i budowa oraz prawidłowa eksploatacja systemów melioracji	działanie ciągłe	MZM i UW Gmina	Starostwo	środki własne jednostek realizujących
		wspieranie wszelkich działań lokalnych zmierzających do zwiększenia naturalnej retencji zlewni poprzez kształtowanie pokrycia terenu sprzyjającego retencji wód (prowadzenie zalesień, ograniczanie wyrębów drzew) i stosowanie metod agrotechnicznych w rolnictwie sprzyjających retencji glebowej i ograniczających spływ i powierzchniowy	2007	Gmina, RZGW, MODR, MZM i UW	Starostwo	środki własne jednostek realizujących, WFOŚ
		Naprawę i rozbudowę systemu regulacji i zabudowy potoków przy maksymalnym wykorzystaniu lokalnych surowców naturalnych i odpadowych	zadanie ciągłe	MZM i UW Gmina	Starostwo	środki własne jednostek realizujących, WFOŚ
		zaktualizowanie i poszerzenie tematyki map glebowo-rolniczych, co będzie stanowiło podstawę w zakresie określenia potrzeb wapnowania i nawożenia gleb, walki z erozją i sposobu zagospodarowania terenu	2006	MODR, Gmina	Starostwo	środki własne jednostek realizujących
Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją	Gleby użytkowane rolniczo	zapobieganie zanieczyszczeniu gleb środkami ochrony roślin	zadanie ciągłe	MODR, Gmina	Starostwo	środki własne jednostek realizujących

	prowadzenie właściwej struktury zagospodarowania przestrzennego (zminimalizowanie powierzchni gruntów rolnych o wyższych klasach bonitacyjnych wyłączonych z produkcji rolnej i przeznaczonych na inne cele oraz zagospodarowywanie gruntów o niskiej przydatności rolniczej) dostosowanie do naturalnego biologicznego potencjału gleb kierunków i intensywności produkcji podnoszenie jakości i struktury gleb poprzez wykorzystanie kompostu ochrona i wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych spełniających rolę przeciwoerozyjną kształtowanie struktury upraw przeciwdziałającej erozji i pogarszaniu się jakości gleb oraz przeciwdziałanie zakwaszaniu upowszechnienie zasad dobrej praktyki rolniczej Intensyfikacja działań dla propagowania zachęt i zasad dla rozwoju rolnictwa proekologicznego na glebach słabych (klasy V i VI), dla produkcji zdrowej i czystej żywności.				
		2005	Gmina	Starostwo	środki własne jednostek realizujących
		zadanie ciągłe	Gmina, MODR	Starostwo	środki własne jednostek realizujących
		zadanie ciągłe	Gmina, MODR	Starostwo	środki własne jednostek realizujących
		zadanie ciągłe	Gmina, właściściele nieruchomości	Starostwo	środki własne jednostek realizujących, WFOŚ
		zadanie ciągłe	MODR, Gmina, Właściciele nieruchomości	Starostwo	środki własne jednostek realizujących
		zadanie ciągłe	Gmina, MODRT	Starostwo	środki własne jednostek realizujących
		zadanie ciągłe	MODR, Gmina, Organizacje pozarządowe	Starostwo	środki własne jednostek realizujących, środki pomocowe - program rolno-środowiskowy UE

Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych	Racjonalizacja użytkowania wody	wprowadzenie normatywów zużycia wody w wodochłonnych dziedzinach produkcji w oparciu o zasadę stosowania najlepszych dostępnych technik – BAT;	do 2007	Właściciele zakładów	Starostwo	Środki własne
		ustalenie normatywnych wskaźników zużycia wody w gospodarce komunalnej	do 2006	Gmina	Starostwo	Środki własne
		stymulujących jej oszczędzanie				
		ograniczenie wykorzystywania wód podziemnych do celów przemysłowych (poza przemysłem spożywczym i niektórymi specjalnymi działaniami produkcji);	działanie ciągłe	Gmina	Starostwo	Środki własne
		wspieranie finansowe zakładów realizujących plany racjonalnego gospodarowania wodą (np. wprowadzające zamknięte obiegi wody)	2007	fundusze ochrony środowiska	Starostwo	środki, WFOŚ, NFOŚiGW
	Zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji	wprowadzenie powiatowych wskaźników materiałochłonności i odpadowości produkcji. Rozwiązanie to powinno zmobilizować zakłady przemysłowe istniejące na terenie powiatu do stosowania technologii odpowiadających wyznaczonym lokalnym normom i bardziej przyjaznych środowisku (zmniejszenie strumienia wytwarzanych odpadów, zwiększenie ponownego wykorzystania surowców w odpadowych, rozdzielenie strumienia odpadów);	do 2007	Właściciele zakładów, Starostwo	Starostwo	

Zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych	wprowadzenie ograniczeń dotyczących możliwości składowania odpadów z przemysłu ze wskazaniem właściwej metody ponownego wykorzystania bądź unieszkodliwiania	do 2007	Właściciele zakładów, Starostwo	Starostwo	
	wprowadzenie nowych małoodpadowych technologii	działanie ciągłe	Właściciele zakładów	Starostwo	
	wprowadzenie bodźców ekonomicznych dla przedsiębiorców proekologicznych (ulgi podatkowe, możliwość współfinansowania, itp.)	działania ciągłe	Gmina Fundusze ochrony środowiska	Starostwo	Środki własne jednostek wdrażających
	opracowanie i wdrożenie przez gminę (zgodnie z Prawem Energetycznym) planów zaopatrzenia w energię	2005	Gmina	Starostwo	budżety gmin
	wprowadzenie energooszczędnych technologii i urządzeń w przemyśle i energetyce oraz podniesienie ich sprawności	działanie ciągłe	Właściciele zakładów	Starostwo	Środki własne jednostek wdrażających, WFOŚ, NFOŚ, GW
	poprawa parametrów energetycznych budynków - termomodernizacja	2007	właściciele i zarządcy budynków	Starostwo	środki własne jednostek realizujących, WFOŚ, NFOŚ
	stosowanie indywidualnych liczników ciepła	zadanie ciągłe	właściciele i zarządcy budynków	Starostwo	środki własne jednostek realizujących
	zwiększenie udziału energii otrzymywanej z surowców odnawialnych w całkowitym zużyciu energii	zadanie ciągłe	zakłady energetyczne	Starostwo	środki własne jednostek realizujących, WFOŚ, NFOŚ

Ochrona przed hałasem komunikacyjnym	dokonanie rozpoznania klimatu akustycznego (sporządzenie map akustycznych) ze wskazaniem terenów szczególnie narażonych na emisję hałasu	2005	Gmina zarządcy dróg	Starostwo WIOŚ	środki własne jednostek realizujących, WFOŚ
	eliminowanie ruchu tranzytowego z obszarów o gęstej zabudowie np. budowę obwodnic	działanie ciągłe	zarządcy dróg	Starostwo	środki Generalnej Dyrekcji Dróg, ZDW, środki własne gmina,
	modernizacja i budowa dróg (budowa obwodnic, optymalizacja przebiegu tras komunikacyjnych oraz optymalizacja płynności ruchu);	działanie ciągłe	zarządcy dróg	Starostwo	środki Generalnej Dyrekcji Dróg, ZDW, środki własne gmin,
	wspieranie inwestycji ograniczających ujemny wpływ hałasu, mianowicie: budowy ekranów akustycznych i tworzenia pasów zwartej zieleni ochronnej, a także izolacji budynków (np. wymiana okien)			Starostwo	środki Generalnej Dyrekcji Dróg, ZDW, środki własne gmina,
Ochrona przed hałasem przemysłowym	integrowanie planów zagospodarowania przestrzennego z problemami zagrożenia hałasem	2005	Gmina	Starostwo	środki własne gminy,
	systematyczna kontrola zakładów przemysłowych, zwłaszcza tych zlokalizowanych w pobliżu jednostek osadniczych lub na ich terenie	działanie ciągłe	WIOŚ, Gmina	Starostwo	środki własne gminy, WFOŚ
	egzekwowanie w zakładach zmian technologicznych w przypadku przekroczeń emisji hałasu (stosowania obudów dźwiękochłonných, ekranów oraz tłumików akustycznych)	działanie ciągłe	WIOŚ, Gmina, właściciele zakładów	Starostwo	środki własne jednostek realizujących

Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem georóżnorodności i bioróżnorodności, w tym wzrost lesistości powiatu	Integracja aspektów ekologicznych z planowaniem przestrzennym	wyznaczenie stref ochronnych wokół zakładów przemysłowych, w obrębie których nie należy lokalizować budynków mieszkalnych	2006	WIOS, Gmina	Starostwo	środki własne zakładów przemysłowych
		tworzenie pasów zwartej zieleni ochronnej wokół zakładów	2006	zakłady przemysłowe	Starostwo	środki własne jednostek realizujących
	Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt	objęcie ochroną walorów krajobrazowych terenów otwartych w otoczeniu miasta, degradowanych zabudową chaotyczną i rozproszoną oraz chaosem optycznym.	2005	Gmina	Starostwo	środki własne Gminy
		opracowania planów ochrony siedlisk gatunków, które są zagrożone	2005	Gmina	Starostwo	środki własne jednostek realizujących
		bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej, celem wskazania cennych przyrodniczo siedlisk, które należy wyłączyć np. z zalesiania	działanie ciągłe 2005	Gmina	Starostwo	środki własne jednostek realizujących
		określenie potrzeb w zakresie reintrodukcji roślin i zwierząt	2005	Starostwo Gmina	Starostwo	środki własne jednostek realizujących
		ochrona naturalnych siedlisk, stanowisk chronionych gatunków roślin i zwierząt, wykorzystywanie inwentaryzacji przyrodniczych w planie zagospodarowania przestrzennego gminy	2005	Gmina	Starostwo	środki własne jednostek realizujących

	wprowadzanie przez władze gminy na jego terenie indywidualnych form ochrony przyrody, jeżeli wojewoda uprzednio nie wprowadził tych form. Kompetencje władz gminy dotyczą uznania za pomnik przyrody, użytek ekologiczny, stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej i zespół przyrodniczo-krajobrazowy	zadanie ciągłe	Gmina	Starostwo	środki własne jednostek realizujących,
Ochrona lasów	prrowadzenie stałego monitoringu środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (choroby, szkodniki) opracowanie i wdrożenie gminnego planu zwiększenia lesistości	2005	nadleśnictwo	Starostwo	środki własne jednostek realizujących
	prrowadzenie zalesiania równoległe z działaniami prowadzonymi do zróżnicowania struktury gatunkowej lasów i poprawy struktury wiekowej drzewostanów	zadanie ciągłe	Nadleśnictwo, gmina, właściciele nieruchomości	Starostwo	środki własne jednostek realizujących, WFOŚ
	zalesianie leżących odłogiem oraz słabych bonitacyjnie użytków rolnych	zadanie ciągłe	Nadleśnictwo, gmina, właściciele nieruchomości	Starostwo	środki własne jednostek realizujących, WFOŚ
	stworzenie systemu zachęcającego rolników do zalesiania nieużytków będących ich własnością	2005	gmina	Starostwo	środki własne gmin, WFOŚ
	szkolenie prywatnych właścicieli lasów na temat prawidłowych zasad gospodarki leśnej	2006	nadleśnictwo	Starostwo	środki własne jednostek realizujących

	zwiększenie nadzoru nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa	zadanie ciągłe	Gmina	Starostwo	środki własne gmin
	wprowadzenia takiej organizacji ruchu turystycznego i urzędzeń turystycznych w lasach, aby turystyka i rekreacja nie kolidowały w spełnianiu przez lasy funkcji ekologicznych, produkcyjnych i poprodukcyjnych	zadanie ciągłe	Gmina, nadleśnictwo	Starostwo	środki własne jednostek realizujących, WFOŚ
Edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody	promowanie zachowań związanych z codziennym bytowaniem mieszkańców a zgodnym z zasadami ochrony krajobrazu i przyrody	zadanie ciągłe	Organizacje pozarządowe, Gmina, szkoły	Starostwo	środki własne jednostek realizujących, WFOŚ
	edukacja ekologiczna społeczeństwa na temat wykorzystania proekologicznych nośników energii i szkodliwości spalania materiałów odpadowych	2007	Organizacje pozarządowe, Gmina, szkoły	Starostwo	środki własne jednostek realizujących, WFOŚ
	rygorystyczne przestrzeganie wymagań ochrony przyrody w ramach funkcjonowania obiektów turystycznych i rekreacyjnych, budownictwa mieszkaniowego oraz prowadzenia działalności rolniczej	zadanie ciągłe	Gmina	Starostwo	środki własne jednostek realizujących
	rozwój przyrodniczych ścieżek dydaktycznych	zadanie ciągłe	Dyrekcja G.P.N. Gmina	Starostwo	środki własne jednostek realizujących, WFOŚ
	włączenie w akcję edukacji ekologicznej proekologicznych organizacji pozarządowych	zadanie ciągłe	Gmina, szkoły, organizacje pozarządowe	Starostwo	środki własne jednostek realizujących, WFOŚ

Tabela 39. Harmonogram realizacyjny Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Strzegowo na lata 2008-2015

Cele	Priorytety	Zadania	Lata realizacji	Jednostka realizacyjna	Jednostka koordynująca	Źródła finansowania
Zapewnienie wysokiej jakości powietrza, redukcja emisji pyłów i gazów cieplarnianych i niszczących warstwę ozonową	Ograniczenie emisji w sektorze komunalnym	eliminowanie węgla jako paliwa w kotłowniach lokalnych i gospodarstwach domowych, rozpowszechnienie stosowania drewna, trocin, wierzby energetycznej czy gazu	działanie ciągłe	właściciele i zarządcy budynków + zakłady przemysłowe	gmina	środki własne jednostek realizujących
		edukacja ekologiczna społeczeństwa na temat wykorzystania proekologicznych nośników energii i szkodziwości spalania materiałów odpadowych (szczególnie tworzyw sztucznych)	działanie ciągłe	Gmina, organizacje pozarządowe	gmina	środki własne jednostek realizujących, dotacje gmin i funduszy,
		realizacja źródeł energii odnawialnej	działanie ciągłe	właściciele i zarządcy budynków + zakłady przemysłowe	gmina	środki własne jednostek realizujących, dotacje gmin i funduszy ochrony środowiska
	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych	bieżąca modernizacja dróg i ciągów komunikacyjnych	działanie ciągłe	zarządcy dróg	gmina	środki Generalnej Dyrekcji Dróg, środki wojewody, środki pomocowe

Zapewnienie wystarczającej ilości wody o odpowiedniej jakości użytkowej racjonalizacja zużycia wody oraz ochrona przed powodzią	Ochrona wód	rozbudowa sieci wodociągowej na obszarze gminy	działanie ciągłe	Gmina	gmina	środki własne starostwa i gminy, środki pomocowe
		sukcesywna wymiana i renowacja wyeksploatowanych odcinków sieci wodociągowej	działanie ciągłe	Gmina	gmina	środki własne starostwa i gminy, środki pomocowe
		minimalizacja strat wody na przesyle wody wodociągowej (przewody magistralne i lokalne);	działanie ciągłe	Gmina	gmina	środki własne starostwa i gminy, środki pomocowe
		egzekwowanie zasad użytkowania terenu w strefach ochronnych ujęć wód podziemnych zgodnie z przepisami szczególnymi	działanie ciągłe	Gmina	gmina	środki własne gmin
		wspieranie działań podmiotów gospodarczych w zakresie racjonalnego gospodarowania wodą, w tym eliminowanie nieuzasadnionego wykorzystania wód podziemnych do celów przemysłowych (przez branże inne niż np. przemysł spożywczy i farmaceutyczny), oraz przez wprowadzenie zamkniętego obiegu wody w przemyśle	działanie ciągłe	Gmina	gmina	środki własne gminy,
		rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie gminy	działanie ciągłe	Gmina	gmina	środki własne gminy, środki pomocowe UE, WFOŚ, NFOŚiGW, BOŚ
		preferowanie użytkowania łąkowego oraz kształtowanie pasów roślinności wzdłuż cieków wodnych	działanie ciągłe	Gmina	gmina	środki własne gminy, środki pomocowe

		systematyczną kontrolę obiektów o największym zagrożeniu dla wód podziemnych	działanie ciągłe	WIOŚ	gmina	środki własne, WIOŚ
		zachowanie lub wprowadzenie stref buforowych (lasy i zarośla łęgowe, mokradła, łąki) przy dnach dolin lub łóżykach rzek i potoków w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń obszarowych i komunikacyjnych	działanie ciągłe	Gminy	Starostwo	środki własne starostwa i gmin, środki pomocowe
	Ochrona przeciwpowodziowa i retencja wodna	budowa zbiornika wodnego na rzece Wkrze	do 2010	RZGW, Gmina	Gmina Starostwo	środki własne jednostek realizujących, środki pomocowe UE, WFOŚ, NFOŚ
		systematyczna kontrola oraz konserwacja urządzeń wodnych	działanie ciągłe	RZGW, Gminy	gmina	środki własne jednostek realizujących
		prawidłowa eksploatacja systemów melioracji	działanie ciągłe	RZGW, Gmina	gmina	środki własne jednostek realizujących
Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją	Gleby użytkowane rolniczo	zapobieganie zanieczyszczeniu gleb środkami ochrony roślin	zadanie ciągłe	MODR Gmina	Gmina	środki własne jednostek realizujących
		dostosowanie do naturalnego biologicznego potencjału gleb kierunków i intensywności produkcji	zadanie ciągłe	MODR Gmina	Gmina	środki własne jednostek realizujących
		podnoszenie jakości i struktury gleb poprzez wykorzystanie kompostu	zadanie ciągłe	MODR Gmina	Gmina	środki własne jednostek realizujących
		ochrona i wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych spełniających rolę przeciwoerozyjną	zadanie ciągłe	Gmina	Gmina	środki własne jednostek realizujących

		kształtowanie struktury upraw przeciwdziałającej erozji i pogarszaniu się jakości gleb oraz przeciwdziałanie zakwaszaniu	zadanie ciągłe	Gmina	Gmina	środki własne jednostek realizujących
		upowszechnienie zasad dobrej praktyki rolniczej	zadanie ciągłe	Gmina	Gmina	środki własne jednostek realizujących
Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych	Racjonalizacja użytkowania wody	wspieranie finansowe zakładów realizujących plany racjonalnego gospodarowania wodą (np. wprowadzające zamknięte obiegi wody)	zadanie ciągłe	Gmina	fundusze ochrony środowiska	środki GFOŚ, PFOŚ, WFOŚ, NFOŚiGW
		zwiększenie udziału energii otrzymanej z surowców odnawialnych w całkowitym zużyciu energii	zadanie ciągłe	Gmina	zakłady energetyczne	środki własne jednostek realizujących
Zminimalizowanie uciążliwego hałasu w środowisku	Ochrona przed hałasem komunikacyjnym	dokonanie rozpoznania klimatu akustycznego (sporządzenie map akustycznych) ze wskazaniem terenów szczególnie narażonych na emisję hałasu	2010	Gmina	WIOŚ jednostki naukowo-badawcze	środki własne gminy, WIOŚ
		modernizacja i budowa dróg (optymalizacja płynności ruchu);	działanie ciągłe	Gmina	zarządcy dróg	środki Generalnej Dyrekcji Dróg, środki własne starostwa i gminy, środki pomocowe
		wspieranie inwestycji ograniczających ujemny wpływ hałasu: budowy ekranów akustycznych i tworzenia pasów zwartej zieleni ochronnej, a także izolacji budynków (np. wymiana okien)	działanie ciągłe	Gmina	zarządcy dróg	środki Generalnej Dyrekcji Dróg, środki własne starostwa i gmin, środki pomocowe

	Ochrona przed hałasem przemysłowym	systematyczna kontrola zakładów przemysłowych, zwłaszcza tych zlokalizowanych w pobliżu jednostek osadniczych lub na ich terenie	działanie ciągłe	WIOŚ, Gmina	Gmina	środki własne gmin, WIOŚ
		egzekwowanie w zakładach zmian technologicznych w przypadku przekroczeń emisji hałasu (stosowania obudów dźwiękochłonnnych, ekranów oraz tłumików akustycznych)	działanie ciągłe	WIOŚ, Gmina	Gmina	środki własne gmin i jednostek realizujących
Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem georóżnorodności i bioróżnorodności, w tym wzrost lesistości powiatu	Ochrona i rozwój systemu obszarów chronionych	bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych	zadanie ciągłe	Gmina	Gmina	środki własne jednostek realizujących, środki pomocowe
	Integracja aspektów ekologicznych z planowaniem przestrzennym	przygotowanie planu zabiegów konserwacyjnych i pielęgnacyjnych parków oraz pomników przyrody	zadanie ciągłe	Gmina	Gmina	środki własne jednostek realizujących
		ochrona walorów krajobrazowych terenów w obszarach podmiejskich, degradowanego zabudową chaotyczną i rozproszoną	zadanie ciągłe	Starostwo Gmina	Gmina	środki własne jednostek realizujących, środki pomocowe
	Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt	wprowadzanie przez władze gminne na terenie gminy indywidualnych form ochrony przyrody, jeżeli wojewoda uprzednio nie wprowadził tych form. Kompetencje władz gminy dotyczą uznania za pomnik przyrody, użytek ekologiczny, stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej i zespół przyrodniczo-krajobrazowy	zadanie ciągłe	Gmina	Gmina	środki własne jednostek realizujących, środki pomocowe

Ochrona lasów	prorowadzenie stalego monitoringu środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (choroby, szkodniki)	zadanie ciągłe	gmina, nadleśnictwo	Gmina	środki własne jednostek realizujących
	prorowadzenie zalesiania równoległe z działaniami prowadzącymi do zróżnicowania struktury gatunkowej lasów i poprawy struktury wiekowej drzewostanów	zadanie ciągłe	nadleśnictwo	Gmina	środki własne jednostek realizujących
	zalesianie leżących odlogiem oraz słabych bonitacyjnie użytków rolnych	zadanie ciągłe	nadleśnictwo	Gmina	środki własne jednostek realizujących
	wprowadzenia takiej organizacji ruchu turystycznego i urzędzeń turystycznych w lasach, aby turystyka i rekreacja nie kolidowały w spełnianiu przez lasy funkcji ekologicznych, produkcyjnych i poprodukcyjnych	zadanie ciągłe	Gmina, nadleśnictwo	Gmina	środki własne jednostek realizujących, środki pomocowe
Edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody	promowanie zachowań związanych z codziennym bytowaniem mieszkańców a zgodnym z zasadami ochrony krajobrazu i przyrody	zadanie ciągłe	Organizacje pozarządowe, Gmina, szkoły	Gmina	środki własne jednostek realizujących, środki pomocowe
	rygorystyczne przestrzeganie wymagań ochrony przyrody w ramach funkcjonowania obiektów turystycznych i rekreacyjnych, budownictwa mieszkaniowego oraz prowadzenia działalności rolniczej	zadanie ciągłe	Gmina	Gmina	środki własne jednostek realizujących
	rozwój przyrodniczych ścieżek dydaktycznych i ośrodków edukacji ekologicznej	zadanie ciągłe	Gmina, szkoły	Gmina	środki własne jednostek realizujących, WFOŚ, NFOŚiGW, środki pomocowe

		prowadzenie akcji edukacji ekologicznej wspólnie z proekologicznymi organizacjami pozarządowymi	zadanie ciągłe	Gmina, szkoły, organizacje pozarządowe	Gmina	środki własne jednostek realizujących
--	--	---	----------------	--	-------	---------------------------------------

Tabela 40. Zadania inwestycyjne zgłoszone przez gminę Strzegowo w zakresie zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska

Inwestycje w zakresie	Perspektywa czasowa	Nazwa zadania do realizacji	Termin realizacji	Szacunkowe koszty realizacji	Źródła środków na zadanie	Efekty dla środowiska i mieszkańców
Ochrona wód powierzchniowych	krótkoterminowa	Budowa oczyszczalni ścieków	2005	2 534 447 zł	SAPARD, WFOŚ, środki własne	Ochrona środowiska przed zanieczyszczeniem i zabezpieczenie wartości przyrodniczych, likwidacja szamb
	średnioterminowa	kanalizacja	2011	7 mln	Strukturalne i własne	

5.11. Nakłady na realizację programu ochrony środowiska

Prawidłowo określone nakłady na realizację programu ochrony środowiska powinny wynikać z nakładów określonych w programach ochrony środowiska powiatu. Równocześnie w skali powiatu powinny być one odbiciem planowanych nakładów w skali województwa oraz w pewnym zakresie zgodne z polityką ekologiczną kraju.

Przy powyższych uwarunkowaniach podjęto próbę oszacowania potrzebnych nakładów na realizację programu ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami. Punktem wyjścia dla planu były dane odnoszące się do województwa mazowieckiego, a wynikające z Programu Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego oraz dane dla powiatu mławskiego pochodzące z Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Mławskiego.

W wyniku takich założeń otrzymano tabelę 40, nakładów na realizację programu ochrony środowiska dla gminy dla lat 2004÷2006.

Tabela 41. Nakłady na realizację programu ochrony środowiska dla gminy Strzegowo 2004-2007 w tys zł

	Rok bazowy 2004	2005	2006	2007	2004÷2007
	tys. zł				
Zarządzanie środowiskiem	3	3	3	3	12
Ochrona powietrza	329	152	210	230	921
Ochrona przed hałasem	-	-	-	-	-
Ochrona zasobów wodnych	606	4000	2000	3800	10406
Surowce mineralne	-	-	-	-	-
Gospodarka odpadami	-	65	170	190	425
Ochrona przyrody	-	-	20	25	45
Nadzwyczajne zagrożenia	-	-	-	-	-
Ochrona gleb	-	-	-	-	-
Ochrona przed promieniowaniem niejonizującym	-	-	-	-	-
RAZEM:	938	4220	2403	4248	11809

Rozdział potrzebnych nakładów według źródeł finansowania przedstawiono w tabeli 41.

Tabela 42. Rozdział potrzebnych nakładów według źródeł finansowania

Źródło	Udział (%)
Fundusze ekologiczne (NFOŚiGW, WFOŚiGW)	29
Budżety terenowe (gminy) oraz gminne i powiatowe fundusze ekologiczne	2
Środki własne inwestorów i kredyty bankowe	4
Fundusze pomocowe i strukturalne	60
Budżet państwa	5
RAZEM	100

5.12. Możliwości pozyskiwania środków finansowych na realizację przedsięwzięć przewidzianych w Programie Ochrony Środowiska

Źródła finansowania inwestycji ekologicznych można podzielić na trzy grupy:

- publiczne – np. pochodzące z budżetu państwa, gminy lub pozabudżetowych instytucji publicznych,
- prywatne – np. z banków komercyjnych, funduszy inwestycyjnych, towarzystw leasingowych,
- prywatno-publiczne – np. ze spółek prawa handlowego z udziałem gminy.

Dominującymi formami finansowania inwestycji ekologicznych są:

- zobowiązania kapitałowe – kredyty, pożyczki, obligacje, leasing,
- udziały kapitałowe – akcje i udziały w spółkach,
- dotacje.

Mogą one występować łącznie.

Kredyty bankowe można podzielić na:

- kredyty udzielane ze środków własnych – kredyt komercyjny,
- kredyty ze środków powierzonych – otrzymanych z innych źródeł na uzgodnionych warunkach,
- kredyty udzielane ze środków własnych z dopłatą do oprocentowania przez instytucje zewnętrzne.

W Polsce występują najczęściej następujące formy finansowania inwestycji w zakresie ochrony środowiska :

- fundusze własne inwestorów,
- pożyczki, dotacje i dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów udzielane przez Narodowy i Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- kredyty preferencyjne udzielane np. przez Bank Ochrony Środowiska (BOŚ S.A.) z dopłatami do oprocentowania lub ze środków donatorów, kredyty komercyjne, kredyty konsorcjalne,
- zagraniczna pomoc finansowa udzielana poprzez fundacje i programy pomocowe (np. z ekokonwersji poprzez EKO FUNDUSZ, konwersji długu wobec Finlandii,
- kredyty międzynarodowych instytucji finansowych (Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju - EBOiR, Bank Światowy),
- kredyty i pożyczki udzielane przez banki komercyjne,
- leasing.

Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej

Zasady funkcjonowania narodowego, wojewódzkich, powiatowych i gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej określa ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 ze zm.).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej działa od 1989 r., a w 1993 r. nadano osobowość prawną wojewódzkim funduszom ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz powołano gminne fundusze. W 1999 r., w związku z reformą ustrojową państwa, powstały fundusze powiatowe.

Zasadniczym celem Narodowego Funduszu jest wspieranie finansowe przedsięwzięć podejmowanych dla poprawy jakości środowiska w Polsce. Główne kierunki jego działalności określa II Polityka Ekologiczna Państwa, natomiast co roku aktualizowane są cele szczegółowe – dokumenty wewnętrzne Narodowego Funduszu, w tym zwłaszcza zasady udzielania pomocy finansowej oraz lista przedsięwzięć priorytetowych.

Warunki udzielenia dofinansowania:

- udokumentowane pełne pokrycie planowanych kosztów przedsięwzięcia,

- wywiązanie się przez Wnioskodawcę z obowiązku uiszczania opłat i kar, stanowiących przychody Narodowego Funduszu oraz wywiązywania się z innych zobowiązań w stosunku do Funduszu,
- przedsięwzięcie nie może być zakończone,
- udzielone dofinansowanie nie może przekroczyć kosztów przedsięwzięcia.

Fundusze, oprócz udzielania pożyczek i przyznawania dotacji, zgodnie z art. 411 ust. 1 ustawy Prawo Ochrony Środowiska także mogą:

- udzielać dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek,
- wnosić udziały do spółek działających w kraju,
- nabywać obligacje, akcje i udziały spółek działających w kraju.

W kryteriach oceny Wniosku o dofinansowanie punktowana jest także pozycja przedsięwzięcia na liście przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska w dziale II rozdziale 4 określa przeznaczenie środków finansowych funduszy gminnych, powiatowych i wojewódzkich.

I tak środki gminnych funduszy zgodnie z art. 406 ww. ustawy przeznaczone są na:

- edukację ekologiczną oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju,
- wspomaganie realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska,
- wspomaganie innych systemów kontrolnych i pomiarowych oraz badań stanu środowiska, a także systemów pomiarowych zużycia wody i ciepła,
- realizowanie zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych, służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, w tym instalacji lub urządzeń ochrony przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji wodnej,
- urządzenie i utrzymywanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków,
- realizację przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami,
- wspieranie działań przeciwdziałających zanieczyszczeniom,
- profilaktykę zdrowotną dzieci na obszarach, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska,
- wspieranie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz pomoc dla wprowadzania bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii,
- wspieranie ekologicznych form transportu,
- działania z zakresu rolnictwa ekologicznego bezpośrednio oddziałujące na stan gleby, powietrza i wód, w szczególności na prowadzenie gospodarstw rolnych produkujących metodami ekologicznymi położonych na obszarach szczególnie chronionych na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody,
- inne zadania ustalone przez radę gminy, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska.

Środki powiatowych funduszy przeznacza się na wspomaganie działalności wymienionej powyżej, a ponadto na:

- realizację przedsięwzięć związanych z ochroną powierzchni ziemi,
- inne zadania ustalone przez radę powiatu, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska.

Fundacje i programy pomocowe

Fundacja EkoFundusz

EkoFundusz jest fundacją powołaną w 1992 r. przez Ministra Finansów dla efektywnego zarządzania środkami finansowymi pochodzącymi z zamiany części zagranicznego długu na wspieranie przedsięwzięć w ochronie środowiska (tzw. konwersja długu). Dotychczas decyzję o

ekokonwersji polskiego długu podjęły Stany Zjednoczone, Francja, Szwajcaria, Włochy, Szwecja i Norwegia. Tak więc EkoFundusz zarządza środkami finansowymi pochodzącymi z ekokonwersji łącznie ponad 571 mln USD do wydatkowania w latach 1992–2010.

EkoFundusz jest niezależną fundacją działającą według prawa polskiego, a w szczególności ustawy o fundacjach oraz Statutu. Obecnie Fundatorem jest Minister Skarbu.

W Statucie EkoFunduszu pięć sektorów ochrony środowiska uznanych zostało za dziedziny priorytetowe. Są nimi:

- ograniczenie transgranicznego transportu dwutlenku siarki i tlenków azotu oraz eliminacja niskich źródeł ich emisji (ochrona powietrza),
- ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do Bałtyku oraz ochrona zasobów wody pitnej (ochrona wód),
- ograniczenie emisji gazów powodujących zmiany klimatu Ziemi (ochrona klimatu),
- ochrona różnorodności biologicznej,
- gospodarka odpadami i rekultywacja gleb zanieczyszczonych.

We wszystkich pięciu sektorach pomoc finansową EkoFunduszu uzyskać mogą tylko te projekty, które wykazują się wysoką efektywnością, tj. korzystnym stosunkiem efektów ekologicznych do kosztów. Poza tym zalecane jest, aby projekty spełniały przynajmniej jeden z następujących warunków:

- wprowadzanie na polski rynek nowych technologii z krajów-donatorów,
- uruchomienie krajowej produkcji urządzeń dla ochrony środowiska,
- szczególne znaczenie dla ochrony zdrowia.

EkoFundusz udziela wsparcia finansowego w formie bezzwrotnych dotacji a także preferencyjnych pożyczek. Dotacje uzyskać mogą jedynie projekty dotyczące inwestycji związanych bezpośrednio z ochroną środowiska (w ich fazie implementacyjnej), a w dziedzinie przyrody również projekty nie inwestycyjne. EkoFundusz nie dofinansowuje badań naukowych, akcji pomiarowych, a także studiów i opracowań oraz tworzenia wszelkiego rodzaju dokumentacji projektowej.

Z reguły wysokość dotacji dla przedsięwzięć inwestycyjnych obliczana jest ze wskaźników NPV oraz IRR. Jeżeli wniosek o dofinansowanie składa jednostka gospodarcza, dotacja EkoFunduszu z reguły nie przekracza 20% kosztów projektu, a jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach może dochodzić do 30%.

Gdy inwestorem są władze samorządowe, dotacja może pokryć do 30% kosztów (w wypadkach szczególnych do 50%), a dla jednostek budżetowych, podejmujących inwestycje proekologiczne wykraczające poza ich zadania statutowe, dofinansowanie EkoFunduszu może pokryć do 50% kosztów.

W odniesieniu do projektów, prowadzonych przez pozarządowe organizacje społeczne (przyrodnicze, charytatywne) nie nastawione na generowanie zysków, dotacja EkoFunduszu może pokryć do 80% kosztów w projekcie z dziedziny ochrony przyrody i do 50% w inwestycjach związanych z ochroną środowiska.

EkoFundusz może wspierać zarówno projekty dopiero rozpoczynane, jak i będące w fazie realizacji, jeżeli ich rzeczowe zaawansowanie nie przekracza 60%.

Banki najbardziej aktywnie wspierające inwestycje ekologiczne:

Bank Ochrony Środowiska S.A. – statutowo nałożony obowiązek kredytowania inwestycji służących ochronie środowiska,

Bank Gdański S.A.,

Bank Rozwoju Eksportu S.A.,

Polski Bank Rozwoju S.A.,

Bank Światowy,

Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju.

Instytucje leasingowe finansujące gospodarkę odpadami:

Towarzystwo Inwestycyjno-Leasingowe EKOLEASING S.A.,

BEL Leasing Sp. z o.o.,

BISE Leasing S.A.,
Centralne Towarzystwo Leasingowe S.A.,
Europejski Fundusz Leasingowy Sp. z o.o.

Fundusze Strukturalne, Fundusz Spójności oraz Programy operacyjne

Podstawowymi celami wszystkich programów pomocowych, zarówno ze środków unijnych jak i współpracy bilateralnej, są:

- ogólna poprawa stanu środowiska naturalnego,
- dostosowanie polskiego ustawodawstwa oraz standardów ekologicznych do wymagań unijnych,
- wprowadzenie nowoczesnych technologii ekologicznych oraz schematów organizacyjnych stosownie do standardów europejskich,
- transfer know-how.

Fundusze Strukturalne i Fundusz Spójności

Unia Europejska (UE) przewiduje udzielenie Polsce pomocy na rozwój systemów infrastruktury ochrony środowiska poprzez instrumenty takie jak fundusze strukturalne i Fundusz Spójności (FS). Na lata 2004–2006 UE przewiduje transfer środków finansowych na poziomie 13,8 mld EURO, z czego ponad 4,2 mld na realizację projektów z Funduszu Spójności. Planowane działania strukturalne będą ujęte w Narodowym Planie Rozwoju (NPR). Przewidziane środki inwestycyjne w ramach NPR wynoszą 23 mld. EURO (13,8 mld z funduszy strukturalnych UE, około 6,2 mld EURO krajowe środki publiczne i około 3 mld. z sektora prywatnego, jeżeli będzie beneficjentem funduszy europejskich). Jednym z priorytetów NPR na lata 2004 – 2006 jest: ochrona środowiska i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska. Priorytet ten będzie realizowany przez:

- część środowiskową Funduszu Spójności – 2,6 – 3,1 mld EURO (2,1 mld EURO wkład UE),
- Sektorowy Program Operacyjny: Ochrona środowiska i gospodarka wodna – 643 mln EURO (516 mln EURO środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – ERDF),
- inne programy operacyjne (szczególnie Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego – ZPORR).

Cel strategii dla Funduszu Spójności to wsparcie podmiotów publicznych w realizacji działań na rzecz poprawy stanu środowiska będące realizacją zobowiązań Polski wynikających z wdrażania prawa ochrony środowiska Unii Europejskiej, poprzez dofinansowanie:

- realizacji indywidualnych projektów,
- programów grupowych z zakresu ochrony środowiska,
- programów ochrony środowiska rządowych i samorządowych.

Jednym z kryteriów uzyskania środków finansowych z Funduszu Spójności jest wielkość projektu, a mianowicie łączna wartość projektu powinna przekraczać 10 mln EURO. Projekty o takiej wartości są w stanie zorganizować głównie średnie lub duże miasta bądź np. związki miast czy gmin.

Priorytetem 3 FS jest racjonalna gospodarka odpadami komunalnymi. Przewidziana kwota środków finansowych na ten priorytet z UE wynosi 390,2 mln EURO (przy założeniu 19% udziału środków krajowych). Fundusze te ukierunkowane będą na finansowanie konkretnych inwestycji, których wyniki są zgodne z zapisami Dyrektywy Rady 91/156/EEC.

Priorytetem 2 w Sektorowym Programie Operacyjnym - Ochrona środowiska i gospodarka wodna jest Ochrona środowiska na obszarach zanieczyszczonych. Działanie 4 dotyczy zagospodarowania odpadów niebezpiecznych. W ramach tego priorytetu realizowane będą zadania, których nie można dofinansować z Funduszu Spójności. Wsparcie finansowe dotyczyć będzie, także podmiotów niepublicznych. Na ten priorytet przeznaczono 127 mln EURO.

W ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego wsparcie zostanie udzielone szerokiej gamie projektów z zakresu ochrony środowiska. Pomoc z zasobów funduszy strukturalnych i państwowych będzie udzielana głównie na projekty jednostek samorządu terytorialnego realizowane w powiązaniu ze wsparciem udzielanym dla wzmocnienia potencjału rozwojowego regionów. Wydatki w ramach działań wyniosą nie więcej niż 633,1 mln EURO, z tego wsparcie ze środków Funduszy Strukturalnych wyniesie 411,56 mln EURO, z czego około 70%

zostanie przeznaczone na ochronę wód i gospodarkę wodną. W ramach działań dotyczących gospodarki odpadami na dofinansowanie mogą liczyć projekty ograniczające wpływ składowanych odpadów na powietrze atmosferyczne, wody i glebę poprzez:

- modernizację istniejących wysypisk komunalnych,
- budowę zakładów unieszkodliwiania odpadów (kompostownie, spalarnie),
- wprowadzenie na szeroką skalę systemu powtórnego zagospodarowania odpadów,
-
- regionalne programy likwidacji niebezpiecznych i dzikich składowisk.

Beneficjentem końcowym w ramach działań będą samorządy wojewódzkie, powiatowe i gminne.

5.13. Zarządzanie programem ochrony środowiska

Ustawa z 8 marca 1990 o samorządzie gminnym uznaje ochronę środowiska i przyrody, leśnictwo i rybactwo śródlądowe, gospodarkę wodną, zagospodarowanie przestrzenne, a także zapobieganie nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska za zadania przynależne do wykonywania przez gminę określone ustawami zaliczanymi do zadań publicznych o charakterze ponadregionalnym.

Kompetencje wójta, jako organu ochrony środowiska, ograniczone zostały do zadań związanych ze zwykłym korzystaniem ze środowiska przez osoby fizyczne.

Zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska wójt jest właściwy w następujących sprawach:

- przyjmowanie wyników pomiarów wielkości emisji z instalacji (art. 149 POŚ);
- wydawanie decyzji, nakładającej na prowadzącego instalację lub użytkownika urządzenia obowiązek prowadzenia w określonym czasie pomiarów wielkości emisji (art. 150 POŚ);
- przyjmowanie zgłoszeń instalacji, z której emisja nie wymaga pozwolenia, mogącej negatywnie oddziaływać na środowisko (art. 152 POŚ);
- wydawania decyzji określającej wymagania w zakresie ochrony środowiska dotyczące eksploatacji instalacji, z której emisja nie wymaga pozwolenia (art. 154 POŚ);
- nakładanie obowiązku wykonania przez osobę fizyczną czynności zmierzających do ograniczenia negatywnego oddziaływania instalacji lub urządzenia na środowisko (art. 364 POŚ);
- wstrzymanie eksploatacji instalacji (art. 368 POŚ).

Dodatkowo do kompetencji wójta należą:

- przyjmowanie informacji o wystąpieniu poważnej awarii (art. 245 ust. 1 POŚ);
- współdziałanie przy tworzeniu planu operacyjno-ratowniczego (art. 268 ust. 2 pkt 3 POŚ), wydawanie zezwoleń na prowadzenie zbiorowego zaopatrywania w wodę i odprowadzanie ścieków.

Z ustawy o ochronie przyrody wynika kompetencja Rady Gminy do wprowadzania w drodze uchwały obszarów chronionego krajobrazu, pomników przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych oraz użytków ekologicznych.

Zadania gminy oraz obowiązki właścicieli nieruchomości dotyczące utrzymania czystości i porządku określa ustawa z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Utrzymanie porządku i czystości w gminach należy do zadań własnych gminy (art. 3.1)

Zarządzanie Programem Ochrony Środowiska dla gminy Strzegowo realizowane będzie przez Wójta Gminy. Polegać ono będzie na inicjowaniu, organizowaniu i okresowej weryfikacji elementów programu zgodnie z wymaganiami ustawy – *Prawo ochrony środowiska*.

Instrumentami służącymi do wykonania zadań programu są:

- instrumenty prawne,
- instrumenty ekonomiczne (finansowe),
- instrumenty organizacyjne,
- instrumenty edukacyjno-informacyjne,
- współpraca z współrealizatorami programu,
- monitoring realizacji programu.

Instrumenty prawne

Do instrumentów prawnych zgodnie z kompetencjami organów zarządzających programem i współrealizujących go, wyższego i niższego szczebla, należą w szczególności:

1. zezwolenia na gospodarowanie odpadami,
2. pozwolenia wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód, wykonywanie urządzeń wodnych, wykonywanie innych czynności i robót, budowli, które mają znaczenie w gospodarowaniu wodami lub w korzystaniu z wód,
3. zezwolenia – koncesje wydane na podstawie *Prawa geologicznego i górniczego*,
4. uzgadnianie na podstawie raportów z ocen oddziaływania na środowisko decyzji o warunkach zabudowy oraz o pozwoleniu na budowę, rozbiórkę obiektu budowlanego, decyzji o pozwoleniu na zmianę sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
5. cofnięcie lub ograniczenie zezwolenia lub pozwolenia na korzystanie ze środowiska,
6. decyzje naprawcze dotyczące zakresu i sposobu usunięcia przez podmiot korzystający ze środowiska przyczyn negatywnego oddziaływania na środowisko i przywrócenia środowiska do stanu właściwego oraz zobowiązujące do usunięcia uchybień,
7. decyzje stanowiące ochronę cennych obiektów przyrodniczych,
8. uchwały wprowadzające zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planu gospodarki odpadami do prawa lokalnego,
9. opłaty za korzystanie ze środowiska,
10. administracyjne kary pieniężne,
11. decyzje zezwalające na usuwanie drzew i krzewów,

Poprzez system pozwoleń można bezpośrednio wpływać na ochronę środowiska realizowaną w zakładach przemysłowych.

Wśród instrumentów prawnych związanych z wykonywaniem istniejącego prawa, istotne jest wykorzystanie procedury ocen oddziaływania na środowisko i prognozy skutków środowiskowych niektórych planów i programów, zgodnie z celem jakim mają one służyć, tj. jako instrumentu pomocnego w procesach decyzyjnych. W tym zakresie należy wykorzystywać uprawnienia płynące z ustalania zakresu raportu OOS dostosowanego do warunków lokalnych i uwzględniania planów i programów ochrony środowiska i gospodarki odpadami przyjętych na szczeblu gminy i powiatu. Niezbędne jest też wzmocnienie nadzoru wyższego szczebla przy uzgadnianiu projektów przyszłej decyzji lokalizacji inwestycji.

Instrumenty finansowe

Do instrumentów finansowych należą:

1. opłaty za korzystanie ze środowiska,
2. administracyjne kary pieniężne,
3. odpowiedzialność cywilna, karna i administracyjna,
4. pożyczki i dotacje z funduszy ochrony środowiska,
5. opłaty eksploatacyjne za pozyskiwanie kopalin.

Celem polityki gminy jest osiągnięcie takiej sytuacji aby wszystkie podmioty gospodarcze działające na terenie gminy posiadały wymagane prawem decyzje administracyjne w zakresie ochrony środowiska i wносиły ustalone prawem opłaty.

Instrumenty organizacyjne, edukacyjno-informacyjne oraz współpraca z współrealizatorami programu

Opracowanie i wdrożenie programu ochrony środowiska na szczeblu gminy wymaga stałego, intensywnego udziału społecznego i nie może polegać jedynie na prowadzeniu kampanii informacyjnej. Podstawowym założeniem skutecznie przeprowadzonej kampanii informacyjnej i

edukacyjnej dla społeczności lokalnej winno być uczestnictwo społeczeństwa w podejmowaniu kluczowych decyzji, dotyczących programu zarówno na etapie planowania, wdrażania, jak i funkcjonowania.

Jedną z form bezpośredniego udziału przedstawicieli różnych sektorów w tworzeniu, wdrażaniu i funkcjonowaniu programu jest międzysektorowe lobby społeczne, tworzące podstawy partnerstwa samorządu powiatowego i gminnego, biznesu, organizacji pozarządowych, lokalnych liderów i mieszkańców gminy.

5.14. Monitoring realizacji programu

Monitoring jest podstawą oceny efektywności wdrażania programu ochrony środowiska, a także dostarcza informacji w oparciu o które można ocenić, czy stan środowiska ulega polepszeniu czy pogorszeniu.

Rozróżniamy dwa rodzaje monitoringu:

- monitoring jakości środowiska,
- monitoring polityki środowiskowej.

Monitoring środowiska powinien być traktowany jako system kontroli stanu środowiska, dostarczający informacji o uzyskanych efektach wszystkich działań na rzecz ochrony środowiska. Jest także narzędziem wspomagającym prawne, finansowe i społeczne instrumenty zarządzania środowiskiem.

Badanie stanu środowiska realizowane jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska i koordynowane przez organy Inspekcji Ochrony Środowiska. Badanie to jest sposobem pozyskiwania, gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji o środowisku pozwalającym na ocenę stopnia prawidłowości realizowanego programu ochrony środowiska. Należy tutaj wymienić następujące elementy środowiska podlegające ocenie:

- monitoring wód powierzchniowych
- monitoring wód podziemnych
- monitoring wodnych zbiorników zaporowych,
- monitoring wody pitnej,
- monitoring jakości powietrza,
- monitoring gleb,
- monitoring hałasu.

Monitoring polityki środowiskowej

Monitoring wprowadzanej polityki ochrony środowiska oznacza, że wdrażanie Programu będzie podlegało regularnej ocenie w zakresie:

- określenia stopnia wykonania przyjętych zadań,
- określenia stopnia realizacji założonych celów,
- oceny rozbieżności pomiędzy celami i zadaniami,
- analizy przyczyn powstałych rozbieżności.

Najważniejszym wskaźnikiem uzyskanych osiągnięć władz powiatowych jest monitorowanie stopnia realizacji przyjętych zadań. Koordynator wdrażania programu będzie co dwa lata ocenił stopień i jakość wdrażania „Programu ochrony środowiska”. Wyniki oceny rozbieżności pomiędzy celami i uzyskanymi efektami oraz analiza przyczyn zaistniałych rozbieżności będą stanowiły istotny wkład do opracowania następnej wersji „Programu ...”.

Mierniki stopnia realizacji programu

Dla zachowania spójności z Wojewódzkim Planem Ochrony Środowiska oraz Powiatowym Programem Ochrony Środowiska proponuje się syntetyczny zestaw wskaźników środowiskowych i zrównoważonego rozwoju.

Tablica 43. Syntetyczny zestaw wskaźników środowiskowych i zrównoważonego rozwoju

Lp.	Wskaźniki	Jednostka miary	Rok	Gmina Strzegowo
1	2	3	4	5
1.	Wskaźnik powierzchni ostoi systemu NATURA 2000	%	2004	0
2.	Wskaźnik lesistości	%	2004	23,4
3.	Wskaźnik pow. konserwatorskiej ochrony przyrody (krajobraz chroniony)	% pow. gminy.	2004	94,9
4.	Wskaźnik wielkości zasobów wód powierzchniowych	m ³ /ha rok	2004	b.d.
5.	Wskaźnik udziału gruntów wymagających rekultywacji w powierzchni gminy	%	2004	0
6.	Udział gleb silnie i bardzo silnie zanieczyszczonych metalami ciężkimi (Cd, Cu, Ni, Pb, Zn)	%	2004	0
7.	Wskaźnik emisji gazów do atmosfery ze źródeł szczególnie uciążliwych	ton/ 1 mieszk./rok		0
8.	Wskaźnik ilości ścieków wprowadzanych do wód powierzchniowych i ziemi	m ³ / 1 mieszk./rok	2004	b.d.
9.	Wskaźnik liczby mieszkańców obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków	%	2004	35,9
10.	Wskaźnik proporcji pomiędzy długością sieci kanalizacyjnej i wodociągowej	km/km	2004	38,09
11.	Wskaźnik skanalizowania gminy	km sieci/1000 mieszk.	2004	7,4
12.	Wskaźnik znaczenia odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym	wart. standard.	2004	0
13.	Wskaźnik zużycia energii elektrycznej w gospodarstwach domowych	kWh/ 1 mieszk./rok	2004	b.d.
14.	Wskaźnik gęstości eksploatowanych linii kolejowych	km/100 km ²	2004	0
15.	Wskaźnik liczby przedsiębiorstw z certyfikatem ISO 14001	ilość	2004	b.d.

16.	Wskaźnik udziału pow. upraw ekologicznych w pow. gruntów rolnych	%	2004	b.d.
-----	--	---	------	------

5.15. Kampanie informacyjno edukacyjne związane z wdrażaniem i realizacją programu

Kampania informacyjno-edukacyjna w szkołach

Szkoły mają bardzo szerokie możliwości włączenia się w proces informacyjno-edukacyjny związany z problematyką ochrony środowiska. W tym zakresie możliwe są zarówno formy zajęć lekcyjnych, jak i pozalekcyjnych.

Szkola powinna:

- inicjować i korzystać z kontaktów z władzami samorządowymi oraz innymi reprezentantami społeczności lokalnej; szkołami wyższymi; terenowymi ośrodkami edukacji ekologicznej i innymi instytucjami i organizacjami (w tym z pozarządowymi organizacjami ekologicznymi),
- inicjować oraz uczestniczyć w krajowych i międzynarodowych programach edukacji ekologicznej,
- stale podejmować i rozszerzać zakres praktycznych działań na rzecz ochrony środowiska w szkole i jej otoczeniu,
- eksponować pozytywną rolę dzieci w edukacji ekologicznej dorosłych,
- prowadzić edukację ekologiczną w terenie.

Dla osiągnięcia tych celów szkoła powinna wprowadzić różne formy działań bezpośrednio skierowanych na pobudzenie świadomości, podnoszenie poziomu wiedzy i wyrabianie umiejętności wśród dzieci i młodzieży, a pośrednio również u wszystkich mieszkańców powiatu. Spośród zalecanych form należy wymienić:

- ścieżki tematyczne w ramach przedmiotu Środowisko w nauczaniu początkowym oraz w klasach wyższych w ramach poszczególnych przedmiotów,
- badania ankietowe dzieci i młodzieży,
- pogadanki i spotkania z ciekawymi ludźmi (przedstawiciele władz lokalnych, zakładów przemysłowych, organizacji ekologicznych),
- konkursy plastyczne, literackie, konkursy zbiórki surowców wtórnych,
- przedstawienia teatralne, happeningi ekologiczne,
- festyny, manifestacje, aukcje, pokazy,
- dni otwarte w zakładach przemysłowych,
- współpraca i wymiana doświadczeń z innymi szkołami poprzez internet,
- kluby młodego ekologa,

Dla wspomagania realizacji celów stawianych szkole należy:

- rozszerzyć i pogłębić program studiów dla wychowawców przedszkolnych i nauczycieli, uwzględniając specyficzne potrzeby edukacji ekologicznej,
- zapewnić dostęp do atrakcyjnych pomocy dydaktycznych (w tym poradników i przewodników dla nauczycieli).

Kampania informacyjno-edukacyjna dla podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy

Główny ciężar działań informacyjno-szkoleniowych dla podmiotów gospodarczych z terenu gminy powinny przejąć izby gospodarcze, izby rzemieślnicze, cechy, kongregacje kupieckie, itp. Zakres szkoleń powinien obejmować:

- zagadnienia prawne,
- obowiązki podmiotów gospodarczych w zakresie ochrony środowiska,

- zagadnienia związane ze stosowaniem najlepszych dostępnych technik,
- zagadnienia związane z obniżaniem materiało-, wodo- i energochłonności procesów technologicznych,
- gospodarkę odpadami przemysłowymi wraz z recyklingiem odpadów.

Zdecydowana większość osób czynnych zawodowo ma bezpośredni wpływ na stan środowiska. Wynika to z mniej lub bardziej świadomych decyzji podejmowanych na każdym stanowisku pracy. Realizacja zadań związanych z ochroną środowiska w znacznej mierze zależy jest więc od konkretnych działań podejmowanych w zakładach pracy. Skuteczność tych działań wymaga spełnienia następujących warunków:

- wiedza o ochronie środowiska, w tym gospodarce odpadami, w miejscu pracy powinna być upowszechniana przez kierownictwo zakładu, specjalistyczne służby pracownicze i związki zawodowe, włączając w to program doskonalenia zawodowego kadry oraz elementy edukacji środowiskowej związanej ze specyfiką prowadzonej działalności,
- w programach szkoleniowych służb BHP w zakładach pracy należy podjąć tematykę skutków oddziaływania zakładów pracy na lokalne środowisko i zdrowie ludzi w zakresie gospodarki odpadami,
- we wszystkich działaniach promocyjnych należy lansować technologie i rozwiązania przyjazne środowisku.

Większe zakłady i jednostki handlowe powinny przeprowadzić cykl instruktażowo-szkoleniowy dla swoich pracowników. Szkolenia powinny uwzględniać podnoszenie ogólnej świadomości ekologicznej pracowników oraz ich zachowania konsumenckie, a także gospodarkę odpadami opakowaniowymi - w tym selektywną zbiórkę - na terenie powiatu i gminy.

Kampania informacyjno-edukacyjna prowadzona przez organizacje społeczne

Organizacje społeczne, w tym działające na rzecz ochrony środowiska, mają zróżnicowany charakter i formy działania, a także różnorodne powiązania ze sferą polityki, ekonomii i kultury.

Działania pozarządowych organizacji ekologicznych polegają najczęściej na:

- kształtowaniu świadomości ekologicznej osób zaangażowanych w działania społeczne,
- przybliżaniu społeczeństwu istoty i znaczenia problemów ekologicznych,
- wpływaniu na osoby i instytucje odpowiedzialne za podejmowanie decyzji dotyczących zarządzania środowiskiem,
- propagowaniu humanistycznego i kulturowego wzorca ekologii.

Dla efektywnego działania społecznych organizacji ekologicznych programy informacyjno-edukacyjne realizowane przez te organizacje winny uzyskać wsparcie zarówno merytoryczne, jak i finansowe ze strony gminy i podmiotów gospodarczych. Głównym źródłem finansowania działań organizacji w tym zakresie powinny być Gminny i Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska. Nie wyklucza to jednak ubiegania się o fundusze na te cele z innych źródeł, jak: fundusze ekologiczne (np. Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska, fundacje, środki pomocowe).

Dobra współpraca władz gminy oraz przedsiębiorstw może zaowocować włączeniem się społecznych organizacji ekologicznych w proces informacyjno-edukacyjny w następujących zakresach:

- prowadzenie szkoleń dla nauczycieli, urzędników, przedsiębiorców, działaczy samorządu terytorialnego, mieszkańców,
 - przygotowywanie i kolportaż materiałów informacyjno-edukacyjnych dla mieszkańców,
 - organizowanie konkursów, wystaw, prelekcji,
- prowadzenie kampanii np. Świadomy Konsument, Ekologiczne Opakowania, Odnawialne źródła energii, Agroturystyka, Ścieżki rowerowe, itp.

LITERATURA

1. Baza danych Regionalnych dla Polski w przekroju powiatów i gmin za 2000 i 2003 r. – IMAGIS, Warszawa 2001, 2002 r.;
2. Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce – Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2001.;
3. Dokumentacje hydrogeologiczne zbiorników wód podziemnych – Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 1995-2001.;
4. Gospodarka odpadami pochodzenia przemysłowego w województwie mazowieckim – WIOŚ, Warszawa 2001.;
5. II Polityka Ekologiczna Państwa – Ministerstwo Środowiska, Warszawa, czerwiec 2000 r.;
6. Jakość i zagrożenia wód powierzchniowych w woj. mazowieckim – Raport WIOŚ, Warszawa 2002 r.;
7. Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET-Polska – praca zbiorowa pod redakcją dr A. Liro – Fundacja IUCN Poland, Warszawa 1995 r.;
8. Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju – Monitor Polski Nr 26/2001 poz. 432.;
9. Kontrakt wojewódzki zawarty w dniu 19 czerwca 2001 r.;
10. Krajowy plan gospodarki odpadami – Ministerstwo Środowiska, czerwiec 2002.;
11. Narodowa Strategia Ochrony Środowiska na lata 2000-2006 – Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2000.;
12. Narodowy Plan Rozwoju 2004-2006, dokument przyjęty przez Radę Ministrów 14 stycznia 2003 r.;
13. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego – projekt – Mazowieckie Biuro Planowania Przestrzennego i Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2003 r.;
14. Program Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego – Warszawa, październik, 2003.;
15. Plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego na lata 2004-2011 –, Warszawa grudzień 2003 r.;
16. Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010 – Rada Ministrów, grudzień 2002 r.;
17. Polityka Leśna Państwa – Ministerstwo Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (Warszawa 1997).;
18. Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski – Rada Ministrów RP, Warszawa, maj 2002 r.;
19. Program małej retencji województwa mazowieckiego.;
20. Program ograniczania Zanieczyszczeń Środowiska Składnikami Nawozowymi z Produkcji Zwierzęcej w woj. mazowieckim – przyjęty Uchwałą Nr 31/5/02 Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 17 grudnia 2002 r.;
21. Program wykonawczy do II polityki ekologicznej państwa na lata 2002-2010 – Ministerstwo Środowiska, Warszawa, grudzień 2002 r.;
22. Prowincje i baseny geotermalne Polski - Polska Geotermalna Asocjacja oraz Polska Akademia Nauk, Kraków 1995 r.;
23. Ramowy program rozwoju obszaru funkcjonalnego Zielone Płuca Polski na lata 2001-2010, Białystok-Bydgoszcz/Toruń-Gdańsk-Olsztyn-Warszawa 2001.;
24. Rocznik Statystyczny woj. mazowieckiego – Urząd Statystyczny w Warszawie 2002 r.;
25. Stan środowiska w województwie mazowieckim – Raport WIOŚ Warszawa 2003.;
26. Stan środowiska w województwie mazowieckim – Raport WIOŚ, Warszawa 2002.;
27. Stan środowiska w województwie mazowieckim – Raport WIOŚ Warszawa 2001 r.;
28. Materiały nt. Stanu środowiska w Powiecie Mławskim w 2003 roku – Delegatura WIOŚ w Ciechanowie.;
29. Strategia Ekorozwoju Polski – Ministerstwo Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, Warszawa 1993.;
30. Strategia ochrony wód podziemnych w Polsce, praca zbiorowa pod redakcją A. Kleczkowskiego, Kraków 1990 r.;

31. Strategia rozwoju obszaru funkcjonalnego Zielone Płuca Polski - Zapis tezewy – wyd. Rada Programowa ZPP, styczeń 1999 r.;
32. Strategia rozwoju województwa mazowieckiego – Sejmik Województwa Mazowieckiego – Warszawa 2001 r.;
33. Strategia wdrażania krajowej sieci ekologicznej ECONET-Polska – praca zbiorowa pod redakcją dr A. Liro – Fundacja IUCN Poland, Warszawa 1998 r.;
34. Strategia wykorzystania funduszu spójności – Ministerstwo Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2003 r.;
35. Wdrażanie koncepcji sieci NATURA 2000 w latach 2001-2003 – Ministerstwo Środowiska, grudzień 2002 r.;
36. Wojewódzki Program Rozwoju Regionalnego Mazowsza na lata 2001-2006 - Sejmik Województwa Mazowieckiego, Warszawa 2001;
37. Wytyczne sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym – Ministerstwo Środowiska, Warszawa, lipiec 2002 r.

Streszczenie

Obowiązujące od 1 października 2001 r. *Prawo Ochrony Środowiska*³ w art. 17 nakłada na organy wykonawcze gmin obowiązek opracowania gminnego programu ochrony środowiska w celu realizacji polityki ekologicznej Państwa. Obowiązek ten stanowi przesłankę dla utworzenia niniejszego opracowania.

Przedmiotem opracowania jest Program Ochrony Środowiska dla Gminy Strzegowo położonej w powiecie mławskim na terenie województwa mazowieckiego.

Na podstawie aktualnego stanu środowiska, źródeł jego zagrożeń oraz tendencji przeobrażeń Program Ochrony Środowiska określa cele polityki ekologicznej, instrumenty realizacji programu, potrzebne środki finansowe oraz formy kontroli jego realizacji.

Program Ochrony Środowiska wytycza cele polityki ekologicznej Gminy Strzegowo, takie jak:

- racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych przez zmniejszenie zużycia energii, surowców i materiałów, a równocześnie wzrost udziału w wykorzystywaniu zasobów odnawialnych,
- ochronę powietrza i ochronę przed hałasem przez redukcję emisji gazów i pyłów oraz emitorów hałasu i wibracji,
- ochronę wód przez właściwą gospodarkę wodno-ściekową oraz racjonalizację zużycia wody,
- ochronę gleb i powierzchni ziemi przez racjonalną gospodarkę rolną i minimalizowanie destrukcyjnych oddziaływań przemysłu oraz komunikacji,
- ochronę zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem bioróżnorodności przez zmniejszanie presji wynikającej z rozwoju gospodarczego.

1. DANE PODSTAWOWE O GMINIE

Gmina Strzegowo należy do powiatu mławskiego, graniczy z gminami: Wiśniewo, Stupsk, Szreńsk, Radzanów (powiat mławski); Regimin, Ciechanów, Głinojeck (powiat ciechanowski) oraz Raciąż (powiat Płoński)

Gmina Strzegowo jest gminą typowo rolniczą zajmującą obszar 214km², na której funkcjonuje 42 sołectw i mieszka 8360 mieszkańców.

W gminie Strzegowo pracujący ogółem to 2862 osoby.

Centrum administracyjnym gminy jest Strzegowo. Wszystkie sołectwa posiadają wodociągi oraz w większości są skanalizowane. Gmina nie posiada sieci gazowej.

Układ komunikacyjny to droga krajowa nr 7 Warszawa-Elbląg oraz drogi powiatowe.

Drogi gminne o nawierzchni twardej mają długość 106 km., a łącznie drogi gminne to 177 km.

2. INWENTARYZACJA ZASOBÓW I SKŁADNIKÓW PRZYRODY

Położenie geograficzne i morfologia

Powiat mławski leży na Nizinie Północnomazowieckiej na styku dwóch krain geograficznych: Nizin Środkowopolskich i Pojezierza Mazursko Warmińskiego. Rzeźba terenu jest nacechowana licznymi fałdowaniami morenowymi. Doliny rzek Wkry, Orzycy i Mławki są bardzo urozmaicone, w których znajdują się interesujące rezerваты przyrody. Stolica Powiatu Mława położona jest na skraju tzw. Wyniesienia Mławskiego. Wyniesienie Mławskie to łagodnie pochylona w kierunku południowym wysoczyzna polodowcowa ukształtowana w wyniku procesów akumulacji glacialnej podczas zaniku lądolodu stadiału północnomazowieckiego zlodowacenia środkowopolskiego (Warty). Deglacjacja lądolodu przebiegała tu przy utrudnionym odpływie wód roztopowych na południe, stąd materiał skalny zawarty w topniejącym lodowcu był akumulowany w większości na miejscu. Utworzyły się z

³ Ustawa *Prawo ochrony środowiska* z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. 62 poz. 627).

niego liczne, bardzo różnej wielkości (o wysokości względnej do 20 - 30 m) wypukłe formy takie jak moreny czołowe uformowane w równoleżnikowe ciągi oraz kemy i ozy. Pomiedzy nimi rozciągają się rozległe, płaskie, najczęściej podmokłe zagłębienia wytopiskowe. Rzeźba glacialna Wyniesienia Mławskiego odznacza się dość znacznym zróżnicowaniem geomorfologicznym i wysokościowym czym wyraźnie kontrastuje z rzeźbą płaskiej, sandrowej Równiny Raciążskiej rozciągającej się na południowy-zachód od miasta.

Gmina Strzegowo graniczy z gminami Ciechanów, Głinojeck, Raciąż, Radianów, Szeńsk, Wiśniewo, Słupsk i Regimin.

Gmina leży w zasięgu Równiny Raciążskiej. Wschodnią część gminy przecina dolina rzeki Wkry o przebiegu północny-zachód na południowy wschód. W części środkowej i południowej gminy morfologia terenu położonego na ogół poniżej 120 m n.p.m. jest monotonna, a różnice wysokości względnej nie przekraczają 3 m. Jedynie północno-zachodni sektor gminy jest nieco falisty przekraczając wysokości 140 m n.p.m.

Budowa geologiczna

Obszar gminy stanowi przemodelowaną przez wody polodowcowe wysoczyznę morenową przeciętą doliną Wkry. Wschodnią część obszaru gminy pokrywają głównie piaski i żwiry polodowcowe (sandrowe) związane ze stadiem północnomazowieckim zlodowacenia środkowopolskiego. Do tego zlodowacenia należą również płyty glin morenowych (miąższość kilkakilkanaście metrów) występujące na prawym brzegu doliny Wkry, jak i na wysoczyźnie ciągnącej się w kierunku Ciechanowa. W dolinie lewobrzeżnego dopływu Wkry, ok. 2 km na wschód od Strzegowo odsłaniają się utwory zastoiskowe (iły, mulki, piaski – miąższość kilka metrów) stadiału północnomazowieckiego. W dolinie Wkry i jej dopływów występują holoceny mulki, piaski i żwiry rzeczne, a lokalnie także torfy.

Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe gminy to: rzeki Wkra, Wisiołka, Topielica, Ciek „A” oraz Rosica.

Wody podziemne

Na terenie powiatu mławskiego występuje kilka pięter wodonośnych o charakterze użytkowym. Głównym poziomem użytkowym jest poziom czwartorzędowy. Decydują o tym największe zasoby wód, najłatwiejsza ich odnawialność oraz niewielka głębokość sprzyjająca budowie ujęć.

Zasoby naturalne

Na terenie gminy występują tylko 2 czwartorzędowe złoża surowców mineralnych. Są to złoża kruszywa naturalnego – piasku ze żwirem oraz piasków kwarcowych do produkcji silikatów z przeznaczeniem do wyrobu materiałów budowlanych.

Gleby i lasy

Dominują grunty klasy IV i VI, gruntów klasy I i II nie ma w ogóle.

Tablica 20. Udział gleb wg ich przydatności rolniczej

Klasy bonitacyjne gleb

Typ wskaźnika	Gleby gruntów ornych i sadów								Grunty łąk i pastwisk					
	I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	I	II	III	IV	V	VI
Powierzchnia (ha)	0	0	48	519	1387	1996	3678	3855	0	0	19	1910	2162	416
Udział w pow. gminy (%)	0,0	0,0	0,2	2,4	6,5	9,3	17,2	18,0	0,0	0,0	0,1	8,9	10,1	1,9

Udział w pow. gr. rolnych (%)	0,0	0,0	0,4	4,5	12,1	17,4	32,1	33,5	0,0	0,0	0,4	42,4	47,9	9,3
----------------------------------	-----	-----	-----	-----	------	------	------	------	-----	-----	-----	------	------	-----

Kompleksy przydatności rolniczej gleb

Typ wskaźnika	Grunty orne i sady												Użytki zielone		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	14	RN	N	1z	2z	3z
Powierzchnia (ha)	0	155	0	773	1590	3831	3843	221	629	0	444	328	0	1982	2522
Udział w pow. gminy (%)	0,0	0,7	0,0	3,6	7,4	17,9	17,9	1,0	2,9	0,0	2,1	1,5	0,0	9,2	11,8
Udział w pow. gr. rolnych (%)	0,0	1,4	0,0	7,0	14,4	34,7	34,8	2,0	5,7	0,0	2,1	1,5	0,0	44,0	56,0

Lasy

Lesistość w gminie wynosi 6,2 %,

Łącznie powierzchnia gruntów leśnych w gminie to 13,2 km².

Charakterystyka elementów przyrodyżywionej powiatu

Świat roślinny i zwierzęcy

Obszar północnego Mazowsza w podziale geobotanicznym Szafera (1977) należy do Okręgu Północnomazowieckiego wchodzącego w skład Krainy Mazowieckiej. W 1981 r. Matuszkiewicz zaproponował rozdzielenie jego na dwa mniejsze okręgi: Okręg Wkry i Okręg Południowokurpiowski.

Teren gminy zawiera się w granicach Okręgu Wkry, który cechuje dominacja krajobrazów: dąbrowo-grądowego i wybitnie grądowego. Odpowiada to warunkom geomorfologicznym północnego Mazowsza, gdzie na płaskich, gliniastych wysoczyznach pierwotnie występowały zbiorowiska grądowe, natomiast na piaszczystych wzniesieniach moren czołowych dominowały dąbrowy i bory mieszane.

W ramach Okręgu Wkry wyróżniono m.in. podokrąg mławski – z dominującymi krajobrazami dąbrowo-grądowymi. Obecnie obszar północnego Mazowsza należy do jednego z najsłabiej zalesionych w kraju. Zdecydowana większość siedlisk grądowych została zamieniona w okresie historycznym na pola uprawne. Podobnie rzecz się miała z łąkami i dąbrowami. Pozostały tylko niewielkie, rozproszone kompleksy leśne, gdzie prowadzona jest gospodarka leśna.

Fauna jest typowa dla środkowej Polski. Z dużych zwierząt można spotkać sarnę, rzadziej jelenia. O obecności dzików mogą świadczyć tzw. buchtowiska. Ponadto spotyka się wędrujące losie. Poza tym występuje tu większość gatunków zwierząt i ptaków typowych dla ekosystemów leśnych i leśno-polnych.

Formy ochrony przyrody

Na podstawie ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880), za tereny chronione należy uznać parki narodowe, rezerваты i parki krajobrazowe wraz z ich otulinami oraz obszary chronionego krajobrazu. Formę przestrzenną mogą mieć również niektóre pomniki przyrody, użytki ekologiczne, a zwłaszcza zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

Obszary chronionego krajobrazu

Gmina Strzegowo usytuowana jest na terenie Nadwkrzańskiego obszaru chronionego krajobrazu. Obejmuje on ok. 95 % ogólnej powierzchni gminy. Dolina rzeki Wkry uznana została za korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym z uwagi na obszar, który to umożliwia rozprzestrzenianie się gatunków roślin i zwierząt, a także swobodną migrację zwierząt wędrownych.

Pomniki przyrody w gminie Strzegowo

Głaz narzutowy i drzewa: jałowce, sosny, kasztanowce, lipy, jesiony, dęby i modrzewie to pomniki przyrody występujące na terenie gminy Strzegowo.

Zielone Płuca Polski

W części województwa mazowieckiego zamkniętej widłami Wisły i Bugu funkcjonuje obszar Zielonych Płuc Polski. Cały powiat mławski wchodzi w skład tego obszaru. Idea ZPP, zakładająca integrację ochrony środowiska z rozwojem gospodarczym i postępowaniem cywilizacyjnym sformułowana została w 1983 roku.

Walory kulturowe

Z zabytków położonych na terenie gminy Strzegowo na szczególną uwagę zasługuje Sanktuarium Świętego Krzyża w Drogistce, Kościoły parafialne w Strzegowie i Niedzborzu (XIX w.). Zabytkowy dwór i zespół podworski z XIX wieku w Unikowie

OCENA ZAGROŻEŃ I TENDENCJI PRZEOBRAŹEŃ ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Stan i tendencje zmian czystości powietrza atmosferycznego

Główne źródła zanieczyszczenia powietrza

Podstawowymi źródłami emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych na obszarze gminy są emitory lokalne. Jednak powietrze napływające z zewnątrz niesie ze sobą pewien ładunek zanieczyszczeń istotny dla warunków lokalnych aerosanitarnych.

Na terenie Gminy Strzegowo źródła zanieczyszczenia powietrza można podzielić następująco:

- kotłownie szkół, i innych obiektów użyteczności publicznej;
- rozproszone indywidualne źródła ciepła;
- emisje komunikacyjne - źródła liniowe.

Stan jakości powietrza w strefie mławskiej

Na mocy ustawy Prawo Ochrony Środowiska (art. 89) wojewoda co roku dokonuje oceny poziomu substancji w powietrzu w podległych mu strefach tj. m.in. w obszarach poszczególnych powiatów.

Klasyfikacji stref dokonuje się oddzielnie dla 2 grup kryteriów ze względu na ochronę zdrowia i ze względu na ochronę roślin wydzielając strefy, dla których poziom:

- substancji nie przekracza poziomu dopuszczalnego – klasa A
- choćby jednej substancji mieści się pomiędzy poziomem dopuszczalnym, a poziomem dopuszczalnym powiększonym o margines tolerancji – klasa B
- choćby jednej substancji przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji – klasa C.

Wg ww. oceny powiat mławski został zaliczony:

- ze względu na ochronę zdrowia do klasy B, przy czym do A ze względu na stężenia: SO₂, NO₂, CO, benzenu, ołowiu i ozonu ale do B ze względu na stężenia pyłu PM₁₀.
- ze względu na ochronę roślin do klasy A.

Zaliczenie powiatu do strefy B oznacza, że w strefie stwierdzono występowanie dobowych stężeń choćby jednej substancji (w tym przypadku pyłu PM₁₀) powyżej wartości dopuszczalnej, ale nie przekraczającej wartości dopuszczalnej powiększonej o margines tolerancji. W konsekwencji tego na terenie powiatu zostaną określone obszary, w których występują przekroczenia wartości dopuszczalnych.

Stan i tendencje zmian czystości wód powierzchniowych

Główne źródła zanieczyszczenia rzek

Podstawowymi źródłami antropogenicznego zanieczyszczenia wód powierzchniowych są odprowadzane do wód (surowe lub niedostatecznie oczyszczone) ścieki komunalne z jednostek osadniczych, ścieki przemysłowe, wody opadowe z terenów zurbanizowanych oraz spływy powierzchniowe z terenów rolnych i komunikacyjnych.

Wody podziemne

Wody podziemne gminy Strzegowo charakteryzują się dobrą jakością, wymagają jedynie uzdatniania ze względu na ponad normatywną zawartość jonów żelaza i manganu. Jest to jednak naturalna cecha wód czwartorzędowych na dużej części niżu polskiego.

Hałas komunikacyjny

Podstawowym źródłem uciążliwego hałasu na terenie gminy jest komunikacja (droga krajowa nr 7). Poziom hałasu komunikacyjnego w gminie zależy więc od takich czynników jak:

- natężenie ruchu i jego rozkład w czasie;
- struktura ruchu;
- prędkość różnych rodzajów pojazdów biorących udział w ruchu;
- rodzaj, kształt i stan nawierzchni jezdni ;
- warunki pogodowe;
- stan techniczny pojazdów.

Stan i tendencje przeobrażeń gleb

Największym zagrożeniem gleb w gminie jest erozja wietrzna. Erozją wietrzną zagrożony jest znaczny areal gruntów, które wykorzystywane są pod intensywne uprawy polowe, co sprzyja wprowadzaniu monokultur i nadmiernemu uproszczeniu agrocenoz. Na tych obszarach występuje również niedobór zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, spełniających rolę wiatrochronną. Problem gospodarczy i ekologiczny stwarza zakwaszenie gleb zmniejszające wykorzystanie przez rośliny składników pokarmowych i istotnie obniżające ich przydatność rolniczą.

Oceny jakości gleb i ziemi zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, dokonuje starosta powiatu, prowadzi okresowe badania jakości w tym zakresie. Jest on zobowiązany do prowadzenia rejestru terenów, na których stwierdzono przekroczenie standardów jakościowych.

Eksploatacja złóż surowców mineralnych powoduje naruszenie dotychczasowego stanu środowiska naturalnego. Powoduje ona powstanie różnych przekształceń wszystkich elementów środowiska, litosfery, hydrosfery, atmosfery i biosfery. W zakresie przekształceń litosfery eksploatacja powoduje trwałe przekształcenie terenu przez czasowe lub trwałe wyłączenie gruntów i przekształcenie trwałe krajobrazu. Najwięcej terenów w górnictwie odkrywkowym ulega przekształceniu w początkowym etapie budowy kopalni, tj. podczas zdejmowania nadkładu i zwalowania zewnętrznego.

Stan i tendencje zmian przyrody ożywionej

Szata roślinna

Szata roślinna występująca na terenie gminy spełnia następujące funkcje:

- sanitarno-higieniczną polegającą przede wszystkim na wzbogaceniu powietrza w tlen i zmniejszaniu w atmosferze ilości dwutlenku węgla;
- ochronną – polegającą na ochronie gleb przed nadmierną erozją wietrzną, jak również stanowiącą ostoję i schronienie dla świata zwierzęcego;
- retencyjną – polegającą na retencjonowaniu zasobów wodnych (opadów atmosferycznych i wód podziemnych);
- dekoracyjną wynikającą w dużej mierze z naturalnych cech roślinności (kształt, barwa), uzyskiwane dzięki temu efekty plastyczne – dekoracyjne korzystnie oddziałują na psychikę człowieka;
- produkcyjną – polegającą na pozyskiwaniu naturalnych surowców – drewno, grzyby.

Wyjątkowo wartościowe zasoby przyrodnicze na terenie gminy objęto szczegółowymi formami przyrody.

Obszary chronione, jak również uprawy rolne na terenie gminy są poddawane nadzwyczajnym zagrożeniom i degradacji. Najczęstszymi ich formami są:

- zanieczyszczenia powiązane z ruchem komunikacyjnym;
- zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych;
- zanieczyszczenia punktowe z dzikich wysypisk śmieci.

Świat zwierzęcy

Zasoby świata zwierzęcego na terenie gminy, podobnie jak powiatu są bardzo bogate. Dużą grupę stanowią rzadkie gatunki zwierząt dziko żyjących (sarny, jelenie, dziki, lisy). Dla tej grupy największym zagrożeniem ich egzystencji i dalszego rozwoju są: nieprawidłowa gospodarka leśna, kłusownictwo i ogólnie zły stan środowiska przyrodniczego.

Dla grupy płazów i gadów występujących na terenie gminy poważnym zagrożeniem są zanieczyszczenia wód powierzchniowych.

Bezpieczeństwo chemiczne i biologiczne. Poważne awarie przemysłowe

Na terenie Gminy Strzegowo, według istniejącego rozeznania nie znajdują się obiekty wymagające z mocy ustawy sporządzenia planu zarządzania ryzykiem.

Ważnym działaniem jest stałe zwiększanie bezpieczeństwa ekologicznego i eliminacja substancji uznanych za groźne dla zdrowia ludzi. W tym zakresie przewiduje się realizację programu usuwania z budynków pokryć dachowych i ściennych zawierających azbest.

Źródła promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego

Źródłem promieniowania elektromagnetycznego są:

1. urządzenia będące w powszechnym użyciu np. kuchenki mikrofalowe, telefony komórkowe, anteny radiowe i telewizyjne, itd.
2. urządzenia elektromedycznych do badań diagnostycznych i zabiegów fizykochemicznych;
3. stacje telekomunikacyjne telefonii komórkowej;
4. linie wysokiego napięcia i związane z nimi stacje elektroenergetyczne.

Intensywność występowania pól elektromagnetycznych w środowisku jest kontrolowana i w niektórych przypadkach podlega ograniczeniom na tyle na ile uzasadnia to obecny stan wiedzy dotyczącej oddziaływania pól elektromagnetycznych na człowieka, a także możliwości techniczne.

Intensywność występowania pól elektromagnetycznych w środowisku jest kontrolowana i w niektórych przypadkach podlega ograniczeniom na tyle na ile uzasadnia to obecny stan wiedzy dotyczącej oddziaływania pól elektromagnetycznych na człowieka, a także możliwości techniczne. W wielu krajach, również w Polsce obowiązują w tym względzie szczegółowe przepisy.

Źródła promieniowania jonizującego

Wśród źródeł promieniowania jonizującego, które potencjalnie występują na terenie Gminy są: naturalne źródła, do których obok promieniowania z kosmosu zaliczamy promieniowanie pochodzące z nuklidów promieniotwórczych znajdujących się w skałach i glebie, oraz źródła sztuczne: wykorzystywane do terapii, elektrownie węglowe, budownictwo.

Podsumowanie

Na podstawie zebranych informacji i ich analizy sporządzono listę problemów ekologicznych, jakie występują na terenie Gminy Strzegowo:

- zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych
- zanieczyszczenie wód podziemnych
- hałas
- degradacja gleb
- degradacja szaty roślinnej
- zagrożenie niektórych gatunków zwierząt.

Określono również przyczyny ich występowania i metody przeciwdziałania.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA I HARMONOGRAM JEGO REALIZACJI

Cel nadrzędny:

WYSOKA JAKOŚĆ ŚRODOWISKA WARUNKIEM ZRÓWNOWAŻONEGO I DYNAMICZNEGO ROZWOJU GMINY STRZEGOWO

Cele ekologiczne:

- Poprawa jakości powietrza oraz redukcja emisji pyłów i gazów.
- Zapewnienie wystarczającej ilości wody o odpowiedniej jakości użytkowej, racjonalizacja zużycia wody, rozbudowa systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz ochrona przed powodzią.
- Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją.
- Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych.
- Zminimalizowanie uciążliwego hałasu w środowisku.
- Minimalizacja ilości odpadów kierowanych do unieszkodliwiania na składowiskach oraz ograniczenie ich negatywnego wpływu na środowisko.
- Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych.
- Prowadzenie intensywnej edukacji ekologicznej społeczeństwa.

Harmonogram realizacji zadań ekologicznych

Z uwagi na szeroki zakres przedsięwzięć koniecznych do osiągnięcia wyznaczonych celów, spośród wszystkich zadań ekologicznych wybrano kilka, które należy realizować w pierwszej kolejności. Ich zestawienie stanowi krótkoterminowy harmonogram - plan operacyjny Programu Ochrony Środowiska na lata 2004-2007.

Część pozostałych zadań ekologicznych będzie realizowana w okresie długoterminowym w ramach długoterminowego harmonogramu – planu operacyjnego Programu Ochrony Środowiska na lata 2008-2015.

W obu harmonogramach – planach operacyjnych dla gminy Strzegowo poszczególnym celom strategicznym i kierunkom ich działań przyporządkowano konkretne zadania priorytetowe z określeniem czasu ich realizacji i instytucje, które powinny je realizować lub współrealizować. Z uwagi na specyfikę niektórych zadań np. edukacja ekologiczna, czy zadania kontrolne będą one realizowane zarówno w ramach harmonogramu krótko jak i długoterminowego.

Nakłady na realizację programu ochrony środowiska

Prawidłowo określone nakłady na realizację gminnego programu ochrony środowiska powinny wynikać z nakładów określonych w programach ochrony środowiska powiatu. Równocześnie w skali powiatu powinny być one odbiciem planowanych nakładów w skali województwa oraz w pewnym zakresie zgodne z polityką ekologiczną kraju.

Przy powyższych uwarunkowaniach podjęto próbę oszacowania potrzebnych nakładów na realizację programu ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami. Punktem wyjścia dla planu były dane odnoszące się do województwa mazowieckiego, a wynikające z Programu Ochrony

Środowiska Województwa Mazowieckiego oraz dane dla powiatu mławskiego pochodzące z Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Mławskiego.

W wyniku takich założeń otrzymano tabelę nakładów na realizację programu ochrony środowiska dla gminy Strzegowo na lata 2004÷2006.

Możliwości pozyskiwania środków finansowych na realizację przedsięwzięć przewidzianych w Programie Ochrony Środowiska

W Polsce występują najczęściej następujące formy finansowania inwestycji w zakresie ochrony środowiska :

- fundusze własne inwestorów,
- pożyczki, dotacje i dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów
- kredyty preferencyjne
- zagraniczna pomoc finansowa,
- kredyty międzynarodowych instytucji finansowych,
- kredyty i pożyczki udzielane przez banki komercyjne,
- leasing.

Zarządzanie programem ochrony środowiska

Zarządzanie programem ochrony środowiska realizowane będzie przez Wójta Gminy oraz działających z jego upoważnienia dyrektorów Wydziału jednostek organizacyjnych. Polegać ono będzie na inicjowaniu, organizowaniu i okresowej weryfikacji elementów programu zgodnie z wymaganiami ustawy – *Prawo ochrony środowiska*.

Monitoring realizacji programu

Monitoring jest podstawą oceny efektywności wdrażania programu ochrony środowiska, a także dostarcza informacji w oparciu o które można ocenić, czy stan środowiska ulega polepszeniu czy pogorszeniu.

Kampanie informacyjno edukacyjne związane z wdrażaniem i realizacją programu

Kampanie informacyjno edukacyjne związane z wdrażaniem i realizacją programu

- Kampania informacyjno-edukacyjna w szkołach
- Kampania informacyjno-edukacyjna dla podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy
- Kampania informacyjno-edukacyjna prowadzona przez organizacje społeczne.

PRZEWODNICZĄCY

Rady Gminy

Jerzy Karłowski
Jerzy Karłowski